

Tekintetes Tirokrah úr!

Aláíráos íródelesem mellet csaé íga rövidede, ki-
vántam felszólítására válasszalni, hogy az én természetem
Chyzen' sem jöhi fenti értefirtésért járó íródele díj még eddig
nem fizetett. Ma el így volna kétséges kívül kellene valami
nyomtatás lenni hogy nyugtazvinyos adtam volna, az pedig biro-
nyomtatás talon hogy sen fel nem veszem sem nem nyugtazvinyosítam.
Ki is aláíráos íródelesem mellet, Sept. 25^{én} 1866

Tekintetes úr!

aláíráos polgárja
Gyömrői úr

918
1866.

56.
4 R.

56. Verreem jan. 26. 1866.
L.R.

Scrineres
 Nagy János irat a' m. tud. Akad.
 demia nagy idejű listakörének
 a' János írólevelét.

Dr. Geo.

78. oldal

Fizetelendijak

A' munk. és term. mid. Ertesítő W. Köreiének III. d. fizetése.

1) Sáros vmegy. ásvány vizéről Chyker Károly

o. é.

259-341 lap araz: $5\frac{3}{16}$ ir à 21 f. o. é. . . . . 109 f.

2) A' eszék sz. sz. forgásáról Kroczek József

342-355 lap araz: $\frac{3}{4} + \frac{1}{16} + \frac{1}{32}$ ir . . . . . 17 f. 74 k.

3) A' Balason vgyelenzefe Preis Mór

23 f.

355-372 lap araz: $1 + \frac{1}{16} + \frac{1}{32}$ ir . . . . .

4) A' Hadmesterségirol Asbóth Lajos

19 f. 35 k.

373-387 lap araz: $\frac{7}{8} + \frac{1}{32}$ ir . . . . .

Kesztyű 8 + $\frac{1}{4}$ ir à 3 f. o. é. . . . . 24 f. 75 k.

6 Sz. Dec. 14^{én} 864

György Andor

dec. 16.

Ernfino
marsh. & low-land.
14. Nov 3 p.

Dec. 16

van inkább, kelle pedig ityencet se jennek aránt; mert a régi
örvényo⁹ ^{megmenten} elismertében, hol az arány ⁹ erint-ei dráza ki-
visezől ajánlatnak fel egyetle egy közzé mincse felemeltet, és

~~345~~
~~1866.~~

Érh. máj. 4. 1866.

Tekintetes Titoknok Úr!

Az akadémiai jutalmakra vonatkozó hírlapi felhívítás következtében feltérsem könyvkiadó Heckenast Gustáv urat, hogy a nála megjelent műveim közül legyen névvel és névenről a Tekintetes Titoknok úrnak a Következőket kézbevéteni:

1, "Egészen új merkezes ABC, vagyis Verentöngv az olvasástanításra és tanulásra" stb. I. kiadás 20, köve 25 kr. o. é. Pesten Heckenastnál. Mose XIII.-ik kiadásban forog közköze. Még 1852-ben jelent ugyan meg; de 1859-ben a VIII.-ik kiadásban kezdve egészen újra dolgoztam át és a tanítás sikerességére szempontjából képekkel is illusztráltattam.

2, "Egészen új merkezes ABC stb. az előbbivel ugyanazon címmel díszesebb kiadás, több képpel és bővebb tartalommal, különösen egy kis nyelvtannal bővítve (121. lelap) II. kiadás, 1860. Pesten Heckenastnál. Mint először helyett utóbbi kiadásban "Megjegyzések és Tanítások című rovatában (133. lelap) számos ábrák róla minden tekintetben átalakított kiadás. Ugyan e rovatban emlitem meg az 1, szám alatti kiadásnak az érintett részen történt átalakítását.

3, "Jeli olvasó-táblák". Tömeges tanítás végett, Verentöngvvel szememben I-XX tábla. III.-ik kiadás, 1863. Pesten, Heckenastnál. Az átdolgozott, átalakított Verentöngv szerint szintén egészen újra dolgoztam és ugyanekkor képekkel is kiállítva.

4, "Előítarokkal ellátott új célszerű írókönyv". 1-3 füzet stb.

5, "Magyar olvasó-könyv protestáns algymnasiumok 1-4 osztályai és az ezekkel párhuzamban álló realiskolai osztályok számára" I-III. Kötet. Az I. Kötet a gym. stb. 1. és 2. osztályai számára 1856-ban jelent meg először, 1862-ben pedig a változott tantervi viszonyokhoz képest — mint a címlapon is látni fejező — nagy részben újra szerkesztve II. kiadásban jelent meg; a más két kötet 1859-ben jelent meg I. kiadásban. Pesten, Heckenastnál stb.

920/1866.

hang
dyan
egg m
bein
rudo
resto
lebe

kinda
vise
pöls
A

ng
ed
me
is

no
he
ro
w
h
e

12-10-05

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525

hangokai vannak le, kivált a külföldi gyermekirodalomban jó régi dolog; azonban olyan mesterség, mely merint az érzékszertől való, ott a hol a képek állanak, nem csak egy nézetben, hanem — ugrás nélkül haladva — egészen először, ismer hangjaira, mintén beüjőkre elemezni képes lehesse a tanuló, olyan képes ABC-könyv — legalább az én példommal — nincs több. Archimedes nem érte ráin jobban, midőn a vízvén merített testek súlyvesztése elvén fölfedezte, mint én, midőn e gondolatra jöttem, hogy ezt leírassam.

Együttal azon cél és remény is lebegett előttem (Vezérkönyvem tanmenete kidolgozása közben, hogy általa ráin lassan lassan természetes újára vezessék vissza az olvasás-tanítás módjára, mely merint ne egyes hangokról s betűkről, hanem az átmenetel mőkre és fogalmakra; hanem megfordítva ezekről amarkra. A betűírás feltalálása is az utóbbi módon történt.

A 2, szám alatti művem nagyobb részére, miután parszalma nagyobb részre ugyanaz, seljeren ráillenek az 1, szám alattira mondattak. Nevezetesebb bővítésménye egy kis elemi nyelvben a 10 betűdrőn ismeretelésére, melyben az előre becsátott mondatokból olyformán vonandók le az egyes betűdrők mint hang- s betű-ismertető részében a mőkből az egyes hangok s betűk.

A 3, szám alatti művem: Fali olvasó-tábláim a Vezérkönyvem merinti tanításnak tömegben, kisebb s nagyobb csoportokban való vezetésére csaknem nélkülözhetlen eszközké válának kivált népesebb iskolákban; ez bizonyítja már háromszor való kiadása. A nagyobb betűkön s képeken kívül már a Vezérkönyvetől elierső sajátosága csak is egy pár táblának van, melyeken a Magánhangok s mássalhangok könnyebb megismeretése s felfogára kétféle: piros s fekete festék által van elősegítve.

Sajnálattal, hogy e gyakorlati műveimhez, a leltemben lévő elmélet e kristallizációjához mindeddig önálló magyarázó műveget, az egész olvasás- s írás-tanítás körüli eljárásról, nagy a mint az én leltemben leghelyesebbnek, legcélszerűbbnek gondolom, Kálauzó' bemutatása szűk körülményeim miatt nem adhattam. De a mi halad, az Isten éltetnek kedve, ráin el nem marad.

A 4, szám alatti íráskönyveimkel az írás-tanítás fokozatos vezetésére mint főcél mellett az idegen, a külföldi (Radetzkis- s Haynau- s stb. képi) írtaknak ki- vagy kisebb körre korlátozás véleménye elkövetkezőnek. Tanításuk mindenütt nagy érdeklődéssel fogadták (Varanapi Ujság 1856. 8. sz.). S közelebből 1863-ban esközölt kiadása oly dicső arra van mőke, hogy az előírás nélküli puszta írtak sem olcsóbbak.

A 5, szám alatti Gyerm. stb. olvasó-könyveimről Tépintetes Tiroknek írta, mint egykori hivatalos véleményadónak, seljeren feltelegesen írom.

Linie

N

N

Deutsch-Oesterreichischer

Telegraphen-Verein.

Monat

1865

von

Ph 12 Nijregyhaza

Nr.	Classe	Zahl der Worte	Zeit der Aufgabe				Zeit der Abgabe				Dienstliche Zusätze etc.
			Datum	Stunde	Minute	Tages- zeit	Datum	Stunde	Minute	Tages- zeit	
97	10	12					12				

TELEGRAMM.

Baron Eötvös Ph
Elisabethplatz.

Aufrichtigsten Dank.
Es lebe die Akademie!
Immer gedeihlicher und
fruchtbarer möge sich
ihre Wirksamkeit entfalten!

Dessewffy

922/1866.

Aufgenommen durch

(Dieses Telegramm ist, sofern von dem Aufgeber dasselben die Gebühr für eine Antwortdepesche bezahlt wurde, bei der Aufgabe des letzteren vorzuweisen)

Auxerre jan. 8. 1886
M^{re} K^r.

tsroM

[illegible]

BY THE ASSOCIATED PRESS

Angewandte

(Dieser Teilraum ist, wie man von dem Aufgaberesultat sieht, ein Untervektorraum von V , weil die Nullvektoren in V und V in V liegen und die Addition und Skalarmultiplikation in V abgeschlossen sind.)

Méltóságos Bárány úr!

Méltóságodnak múlt hó 24^{én} irtt nagybecsű levelét
tiszttelellettel vettem, melyben a magyar tudomá-
nyos Akadémia folyó évi nagy gyűlése, ex alká-
lommal többi ülései, így szintén az Akadémia
palotája megnyitása innepélye felől engemet
értesíteni, s ugyanakkor a megjelenésre felhívni
mélvőztattott.

Egyetértéssel a Magyar Várfarkelyi ev. ref. iskola
előjárósága legközelebbi a magyar t. Aka-
démia azon legnagyobb köszönettel fogadott
hazafi kivételéről értesítve engemet, miszerint
Méltóságod az említett iskolát az Akadémia pa-
lotája megnyitása innepélyjéni megjelenésre
felhívni, és rendelkezésére két bémentti jegyet
küldeni mélvőztattott. Az isk. Előjáróság báró
Bánffy Jánost és engemet mint főgondnok-
kat, így szintén tanár és jogtudós P. Dörsö
Elek urat - bizott meg, hogy az iskolát az
innepélyen képviseljék. Engem tehát két-

tűz vkr

923
1866

tes ez kivott volna meg, hogy Akademiánk történelmében egy fontos mozzanatot képező in-
nepélyen megjelenjek. - Képvisező társaim
is a legnagyobb képszerűséggel eleget tettek volna
az annyira becses meghívásnak, azonban a
hunyvülés jelen folyamán mindhármunk-
nak lehetlenné tettki, hogy annak elűttal
megfelelhessünk.

Mely felett minden mindhármunk re-
széről a legőszintébb fájdalmat tudná-
csolnám, egyetres mind arra kérem Miel-
tóságedat, mikérint ha alkalmánál La-
lalandja, a tudományos Akademiát
iskolánk halás közönségéről értesíteni
mélírt szíve, teljes tisztelettel lévén

Méltóságednak.

Budavárt December 7^{én} 1865.

aláíratos szolgálója
Jel: gr. Teleki Domokos
MT

Arvenem jan. 8. 1866
ülés előze.

gr. Teleki Domokos
ö. mlga. községi a
meghívást, és jüment
magát.

Aixenueur 1866 j'au. 8.
Nile, Kor

Thierdy ~~Auxenueur~~
köpönteri a meg.
hivást.

L'Académie de Hongrie a bien voulu
adresser à Mr Thiers l'invitation d'assister
à l'inauguration du nouveau local dans
lequel elle tiendra désormais ses séances.
Si l'état de sa santé et la saison
avancée n'y avaient mis obstacle,
Mr Thiers se serait bien volontiers
réuni à ses honorables confrères
de l'Académie de Hongrie, pour cette
solennité. Il les prie d'agréer ici
l'expression de ses sincères regrets
avec ses remerciements et l'assurance
de sa considération la plus distinguée.

Paris 6 décembre 1865.

924
1866

Löbliches Praesidium der Königlich
ungarischen Akademie der Wissenschaften
in Pesth.

In dem das Kaiserlich Franzisco Carolinum da von
Eidlichen Rat für die mit der Hofe verbundenen
Zapfen vom 15. November l. J. nachfolgende Einladung
zu den am 11. d. M. stattfindenden gesellschaftlichen Inau-
guration des neuen Akademien-Baus als Mitglied
kam ist in Erwartung, insofern freigegebenen
Lokal, dessen Besuch zu sein, ist die Hofe, so
man sich das Lobstücken vorstellen, das wenigstens
Abgesandten sind, welche oben einmal meine volle
Freiheit in Anspruch nehmen, man nicht gestalten,
Soll zu nehmen um diesem feierlichen Akt, das
welchen die gelehrten Mitglieder der königlichen
universitären Akademie bester nehmen von einem
glanzvoll und gescheiterten Monumentalbau, wel-
chen die patriotische Sinn des Landes und
die Minifigung seiner Tugenden Ihnen als
Hilfskraft bieten, und als ständliche Dankes-
für kommende Opfergaben gewidmet sind.
Ich bitte jedoch die verehrlichen Anwesenden
mitgehen zu nehmen, das unsere Bestimmung

$$\begin{array}{r} 925 \\ \hline 1866 \end{array}$$

Hiermit, so wie in diesem hiesigen Tage, so auf
in Zukunft in Königsberg eingewiesene Personen von
Hiesigen Personen nicht bestraft werden.

Am 8. September 1865.

Verfassungsrath.

vergeben

Anten fündig und Allen von Ewigen

Freigebung in den Jahren

Ainemen jan. 8. 1866
Älsk. kor.

A Lindi Francisco-Caro-
linum museum snökläde
ädröktö äraror Rūto.

From Museum Francisco-Carolinum.

Mr C. Lindi President of the
Board of the Museum
Stockholm via Stockholm

Carl

N° 17557.

Inclytæ Academiae Hungaricæ

Pestini.

Capitaneus Marchionatus Moraviæ
litteras ad deputationem dietæ istius
Marchionatus XVIII. Kalendas MDCCCLXV
datis accepit, quibus inclyta Academia
Hungarica deputatos, ut festivæ inau-
gurationi Academicæ ædium, nuper ex-
structarum interessent, benigne rogare
et invitare dignatur. Gratias quam
maximas hac de honorifica invitatione
referrens sane profiteor, nihil fore gra-
tiosius deputationi dietali Marchionatus
Moraviæ, quam si particeps fieri po-
tuerit tam gravis ac solennis festi.

Quoniam autem durante dieta
membra deputationis dietalis sessionibus

926
1866

illius adesse debent, ut secundum manus suum necessariis relationibus et responsis coram colloquio publico fungi possint, non datur illis, — quod omnes penitus conlolescunt, — nec occasio nec facultas obsequendi invitationem benignam.

De quo inlytam Academiam Hungaricam humillime certiore reddo.

Prunæ Kalendis Decemb. MDCCCLXV.

Capitaneus Moravice Marchionatus

Emanuel Comes Pálffy

Armenian Jan. 8. 1886
üle, kor

A morvai márkgrófaiy lapisa,
nya üdvözlő irasot küld

Nagyon tisztelek Tiszokod mr.!

Igen nagy hűvességet lenne
Tékiúsztasságod! hogy ha ekkor
kordár által redev pályanyer-
tes munkámat a Vámpolitikai
ról (N^o I. nagy, Zöldvápontba
berötött Értel) átéldeu' né-
lőrtötne; öpinte sítelottel

Andram a kordárual
jan. 25. 1866.

Kautz Gyula
kautz r. at. 12

927
1866

I think
 Mr. Andrew Johnson

694 szám

Keltóságos Báró úr

A magyar tudományos Akademiának f. h. II. ülése végbemenetű ünnepélyes megnyitására, kelt: Mór tudós hitvérszék egy „Örömszókat” című héber költeményt, szerzett, miután az abban kifejtett értelemmelben mi is osztozunk, elhatároztuk, azt hitközségünk költségein nyomtatni és a T. Akadémiai tagok köré az ünnepély alkalmával szétosztatni.

Miközben tehát szerencsénk van, Keltóságodnak ehennel egy díszpéldányt beszolgáltatni, egyúttal mind a T. Akadémia titkári hivatalához még további 8 dísz- és 200 egyéb példányt át, küldünk, melyeknek szétosztatása iránt elnöki intézkedés végett Keltóságodat eszedekni bízorokodunk. Mely tisztelettel maradván
Pest 1865 December 10^{én}

A pesti izrael. hitközség előjárósága

Lányi
elnök

928
1866

Barnaym
titkár

Atmenau jan 8. 1886
Atenau.

A peppi israelia hiskörse
ndvölkerei ei Övön vökas
ex. heber köhmeny's
kütö, köpva's neget

(Köpva a köhmeny.)

Le jaggi-kongwa

T. jövolhascula

7 ~~things~~ things are
checked

Sesuvioideae, Fagaceae

1866.
Minden szomszédunk tagja
a legmagasabb bíróságnak és
szakszabványok szerint az országos
versenyek felől, melyek feltehetően
embereknek elvontak a bíróságra
általánosan, az iródatlan,
és legelőrebből magán a tudományos
munkák, a melyek a bíróságra
főként újabb munkák, és
az a munka és vizsgálata a bíróságra
velik kerülni a fővárosi bíróságra,
ezekről általánosan:

[illegible]

Lorincz
sta. alban meghalvagule grif vif.
vile catadigabor ~~maria~~ levit.
ben sepcar hi cu rlatiunre dijdalo
ma de rezervati^{on} a ~~faptis~~ vesce.
lej faton.

[illegible]

A képe az könyvben, az
akadémiai gyűjtés felvétel, egy kis
Lacsa áll; mely idő alatt az
hidvezetői feladat nagy gyűjtés volt,
bőve foglalkozott.

A math. s terméketudományi 'állandó' bizottság
a math. s terméketud. osztálynak.

Tekintetes Math. s terméketudományi felelősnak.

Méltóságos a bizottsághoz véleményadvát regelt Asbosth
és Kókay urak munkálatait átadni, ezekről
van perenése a bizottságnak a véleményt erről
/.
Röviden /.

A Tekintetes felelősnak
Pest Jan 10. 1866

930
1866
Folyója
Szabó József
bizottsági elnök.

U. I. Ugyan az Kéri a Tekintetes osztályt Kalkuláció-
ner az népszerű az Akademiánál javaslatba hozni
a Képzés munkáinak megvételét

"Tulassá. Selecta fungorum Cerpologia
Paris.

Országon jan. 15. 1866
miskolc.

A math. s termésheszt. Do.
manji Országok
a biottrág.

Méltóságos úr!

A m. t. Akadémia palotájának építése be lévén
már fejezve okvetellenül szükséges hogy ezen nagy
és sok részeiben igen kényes szerkesztésekkel ellát-
tatt épület egy szakértő felügyelőre bízatalpon,
mellynek az építészeti tekintetben szükséges te-
endői mellett, egyúttal mint fő gondjai Köze'let,
sornék a palota fényéhez illő tisztaságot és
rendet fenntartani. -

Én már berlinben Stüler tanácsos úr
irodájában a palota tervrajzai készítésénél mű-,
ködlem, és később az építés kezdetétől egész befe-
jezéséig az építkezés mindenemű munkálataiban
tevékeny részt vettem, és így az épületet minden
részében ismerem. Erről méltóságodnál tudó-
mása van, és csak azért bátorkodtam meg-
említeni, hogy ezen körülmény ajánlólag szól-
jon azon Tisztellettelyes Kérésim mellett, mi-
penint Méltóságod a t. ex. Szargató tanács-
osnak az Akadémia palotája' és bérházá-
nak felügyelői tiszttségére engem ajánlani
kegyeskedjen!

931
1866

Telephetellen jó emlékü elnök úr Gróf Dessewffy
ó' méltóságára ezen kiüvezésemet hirtos kitátás,
ba helyezte a mit én, némi névre igen hűvelő,
bizalmánál jellemt néven, magamat méltóságod
használó bizalmába ajánlom.

Szerény nézetem és ajánlatom szerint a fel,
nyújtó leendői az / atatti mellérlébe elősorol,
lak leendői.

Ezen leendői végrezését, az itt általános,
saz divatoró díjazási mód szerint, csak annyit
kérnék hogy abból talán nagyobb részt fe,
derhetném, a mi negyedeül 125 ftot vagy éven,
ként 500 ftot lenne.

Ezen díjat méltóságod talán nem fogja
szeregytelenné ^{talán} ha kégyes lésszen figyelmét
azon leendőre fordítani mellyel néven a díj
felállítását alapul szolgálat u. m.

1¹²⁰ A programmban elősorolt leendői
mellyel telkismertes helyesítésre magamat kö.
telkem igen jól időt vesztet igénybe, mellyet
Kintönösen a nyári időben az építkezés
folyama alatt más jövedelmű munkától
kellend elvonnom.

2¹²⁰ Tekintve a palota soknemű kégy
szekkezéseit a felolási mellyet magamra
vennér igen nagy.

3^{szor} Az előforduló javítások kisebb változatai.
Tárol, kútorok leírásai-és költségvetéséért
Külön díj nem járna.

4^{szor} Hiteles vagyok az Akadémia szem.
szűrésében lakni - itt pedig a házból sor.
kal nagyobb mint a város' akadémia más
répében.

5^{szor} A felügyelet tulajdon képpen két
igen nagy épületre, melyekhez hasonló pesten
keves van, és melyek mindegyike nagy figyelt.
met igényel, tehát ki, és e miatt a díj
is megosztandó lenne, arányt hogy 100 ft
a bérházat 400 ft pedig a palotát terhelje.
Milyen esetben aláíratos folyamodványomat
Mellősségek Regyes pályázásába ajánlani
bátorodom maradt a legmilyebb kifeste.
kettel

a' Mellősségek író

Besz Január hó 20^{kan} 1866.

legatározottabb szolgálja
Bucher József
építőmester

Méltóságos

Náro' Cotvös József

úrnak, a m. t. Akadémia
al elnöke; a Kisfaludy Társaság-
és az első magyar Spar-
Bank- elnökének. a. t., s. a. t.
s. a. t.

melly ifjúsággal

Folytatódván

mellyben Bucher József épít-
őmester a m. t. Akadémia
palotájá' és bíchárának
felügyelői hivatalai kine-
vezésétől elválással kéri.

jan. 20

A m. t. Akadémia palotája és bir-
háza felügyelőjének leendői:

1. Egy tökéletes leltár szerkesztése minden a palotában lévő bútorról és az épület egyéb szerkezeti részeiről, fiók tartárok készítése és azok pontos vezetése.
2. Felügyelet a palotára és birházra építési tekintetben, a miért kötelessége az épület minden részeit minnél gyorsabban átvenni és figyelmét különösen a complicált és keskeny nemű szerkezetekre fordítani, a minő a képtári helyiségek felső világítási szerkezetei, a tető és csatornák, a légfűtők, gázvezetések, vegytani műtérmi szerkezetei, vízvezetések s. a. t.
- 3^{szor} A szükséges javítások annak idejében felvétele, az exekút illető költségvetés és tervezet készítése, évről jövőhagyás után azok eszközöltetése.
- 4^{szor} Felügyelet a tisztaságra és rendre, a miért felhatalmazva lenne miszerint az illető felelősnek megparancsolhassa a szükséges tisztítási munkák végzését.

5. Egy házi rend kidolgozása, és a felügyelet arra hogy ezen házirend mindenki által megtartasson.
6. A Képtár, lakások és raktárak bérleti felatti felügyelet a tisztaság és egyéb kötelezettségeir pontos helyesítése tekintetében, a házbérek be-
szedése és beérkeztetése a pénztárnál.
7. A fűtések kerekése, a fűtési anyagok beszer-
zése és beérkeztetése.
8. A légszusz világítás kerekése, az órák megviz-
sgálása, rendben tartása, és a társulattal
járás.
9. A Kémiényer tisztításáról gondoskodni
és tisztítási költségér beérkeztetése.
10. A tűzoltó pénz rendben tartása.
11. A termel, próbák és képtár padlóinak
tisztításáról gondoskodni és a proba tisz-
tító járműt átvizsgálni.
12. A bérházban a tisztaság és jó karban
tartásról gondoskodni.
13. Arra ügyelni miszerint a bérház
bérleti a bérlőkörös minden pontjára,
nak megfelelően, káros változtatásokat
gátolni s. a. t.
14. A hatóságoktól levélről elintézés.

Berlin Januar hó 20^{án} 1866

Reuber József

A m. 1. Akademia palo,
lajához és kisházához ki,
nevezendő felügyelő leendői,
nár várlato kerete.

Feltételek

Felirólítás

Magyarországi felsőbb tanintézményekhez és azon magánosokhoz, kik az egybe hasonlító nyelvtudományt kedvelik.

Berlinben a felföl 1866-dik évben Bopp Ferenc egyetemi tanár 50 éves működésének ünnepét fogja megünnepelni. Bopp Ferenc azon kevés tudósok egyike, a kik a tudomány új új ágával öregbítik az ismeretek körét; Bopp Ferenc a történeti és egybe hasonlító nyelvtudomány alapítója lett, azon tudománya, mely az emberiség történetének leghathatósabban felvilágosítója és az által a nemzetek őstörténelmének forrása.

Berlinben mult őrrel egy birótság alakult, mellynek feladata, egy a Bopp nevet viselő alapítvánnyal dícsőíteni a híres tanár ünnepét, egyrészt pedig az alapítvány rendelkezésével az ünnepeltnek emléket örökíteni; mert az alapítvány jövedelme, fokozatos haladásban, az alapított tőkéhez képest, segélydíjakra (stipendium), jutalom-díjakra feladott kérdések megfejtésére, és tisztelet-díjakra kész munkákat fog kiadani.

Nemcsak Németországban, hanem minden más európai országban is, sőt Amerikában és Indiában is alakultak albiróságok és gyűlések adakozásoknak, többi közt Finnországban Ahlqvist, Oroszországban Schiefner, Finnországban Ahlqvist, Akademia nyelvtudományi bizottsága is óhajtja, hogy Magyarországon is némi járuléka gyűljön a Bopp-alapítványhoz. Attal a kérelemmel fordul Magyarországi felsőbb tanintézményekhez és azon magánosokhoz, kik a tudományt kedvelik, méltóztatassanak bármilyen adakozásukat a következő februárius és márczius hónapokban Pestre, Hunfalvra Bécsre, mint a nyelvtudományi birótság előadójához, beküldeni, hogy az így gyűlendő járulékok a Bopp-alapítványhoz aprilis első napjaiban küldhessenek Berlinbe.

932

1866

A' begyült adukorásokról annak idejében a magyar
Akadémia nyelvstudományi bizottsága számolni fog
a közönségnek.

Pesten, 1866 Januarius 21-én.

Stumpfay G. B. L.

a' magyar akadémiai Nyelvstudomá-
nyi bizottság előadója.

Lelkisa, a' Mag. Akadémia pa-
rtján.

Méltóságos Báró Elnök úr,
mélyen tisztelt úram!

Van szerencsém Méltóságodnak sürve je-
lenteni, hogy e napokban a városi telekliva-
tásban nyert értesülés szerint az Akadémiának
néhai gr. Teleki József 37800 forint alapítványa
után kivetett 3024 forint illeték alóli felmen-
tetése eránt még múlt év február havában az el-
hunyt gróf Elnök úr által személyesen beadott, s
a legmagasabb kézjeggyel ellátott / alatt máso-
latban ide zárt folyamodványra a magas pénzü-
gyi ministerium - hová elintézés végett küldtetett
- az Akadémiát ezen s a folyamodványban érintett
egyéb terhek alól nem csak fel nem mentett, hanem a
fel érintett illetéket mely múlt év György napjától ka-
mitra évnegyedenkénti hat részletben s így most már
mint egy 2000 ft befizetendő lesz - mind a bérháza
mind pedig a palotára betábláztatta - az erőszben ki-
bocsátott rendelet még múlt évi Dec. 31-én az elhunyt
magas gr. Elnök úrnak elküldtétvén. -

Mint hogy attól tartok, ha az Akadémia
ezen illetéket befizetendő a mint a B. Lo Presti
Árpád alapítványa után kivetett 4725 ftból kény-
szérülve volt 525 ftot máris befizetni - a többi pedig
szinte betábláztatott - úgy a többi alapítványok után
is kifognak idővel vettetni a 10% illetékek - mi
az akadémiai pénzügyet rémitőn megapasztaná.

Aránt kötelességemnek tartván erről Meltő-
ságod azon igénytelen nézetemmel értesíteni:
hogy az Akadémiának minden bélyeg-postadíj-
adó alóli felmentése eránt tanácsos volna addig
is még e részben az országgyűlés intézkedendik-
Ö. Felségéhez - egy újabb s általános fo-
lyamodással járulni s e tárgyban az elhunyt
mlyos gróf elnök úrral közlött rendeletet mielőbb
megszerezni; mire névre azonban Meltő-ságod ke-
gyes utasítását kikerem.

Ez attal van szerencsém egy meghatalmaz-
ványi mintát Meltő-ságodnak aláírás végett
bemutatni - ne hogy a peres ügyek vitelében aka-
dályozva legyenek - mivel az eddigi meghatalmaz-
ványom a mlyos gróf elnök úr elhunytával meg-
szűnt.

Végre bátorkodom a D. Lo Presti Lajos
úr írományainak visszaküldetéséért esedezni -
mint a melyek Tóth pénztárnok úrnál felnem-
találhatók -

Ki is mély tisztelettel maradok

Meltő-ságod

Pest, 1866 febr. 2.

aláíratos szolgája

Stinka József
Makaritsy János

uél,
teni:
dij's
ddig
dik-
s fo.,
inyt
ielöb
ke.

almax,
ett
yaka,
lunaz,
meg-

Lajos
erni-
telnem

ia

ly

933
1866

66

Méltóságos
B. Eötvös József
úrnak

a M. Tud. Akadémia Elnö-
kéhez

Selentése

Hinkó Józsefnak aka-
démiai ügyésznek

az Akademiának
bélyegilletékek alóli
felmentetése tár-
gyában

Tekintetes Igazgató Tanács
Kegyelmes uraim!

Minek utána azon folyamodásomnak, melyet a múlt
évi október hó 10-dik napján a mélt. akad. elnök
urakhoz beadtam, s melyben súlyos körülményeim
elősorolása mellett, a t. Akadémia részire rend
kívül tett szolgálatom jutalmául 250 forintot kér-
tem, eredménye nem lett, a mennyiben a méltó-
ságos másod elnök úr kijelentette, hogy az elnök-
ség a tek. Igazgató Tanács beleegyezése nélkül
jogosítva nincs valakinek maga hatalmából ju-
talmat adni: alázatos tisztelettel bátor vagyok
ennél fogva maga a Tekintetes Igazgató Tanács
előtt esedezni, hogy részemre — a ki már tizenhet-
dik hónapja hogy a délutáni órákban is hivatalos
teendőikön dolgozok, s ez által — a folyó munkák
végzése mellett — a több évekről való hátralé-
koknak két harmad részét már eddig tisztába
és rendbe hoztam, jutalom illetőleg kárpótlás
fejében 350 forintot kegyesen utalványozni mélt-
tossáék. Kötelességemnek fogom tartani e 350
forintnyi összegből azon 120 forintot, melyeket

934/866

a méltóságos másod elnök úr, miután jutalom-
adásra magát jogosítva nem érte, mint köl-
csönt vagyis előleget nekem legnagyobb készség-
gel ajánlott, azonnal s az előbbi időről hátra-
lévő 80 forinttal együtt, vagyis 200 forintnyi öz-
ves tartozásomat az Akadémia pénztárának
köszönettel visszafizetni.

Legmélyebb tisztelettel levél, Pest, 1866.
február 8-dik napján

A Tisztelt Legfőbb Tanács

alázatos szolgája

Takács István
akadémiai kiadó?

1866
II. 17

Különösen tetselt
Tehintesen Wram!

Omka ho' Wen' kelt igen beves levele.
re van ferenesim seljes tetselt.
sel vatalpolni' hagg aran Nyitra
könyvétheli urakat, kité ar academia
422. sz. gyűjtő' ívire jeggutt adalora.
sáikat uat népten vagg igen nem fia
zettek le, ott litem alatt ismételve
póval és irásban felpolitizottam volt,
hagg ebheli kötelezettségöknek elget

935
1866

seggenek. Minel arankas farado.
rasamnak fitoru nem volt, és 1861.
eljen Liptómezzre Eötvös nem vitéz
pa, Schindler Uraságot fives emle.
Keresése folytán egyebet nem lehet.
sem, mint a rendes aláírat. Buz
csángi Vörösk utján újra felhívta.
ni, hogy az aláírt öfvezet követ.
sem az academiáj pintárkai jutka.
pár el. levetemre, melyet J. poppa.
vening perint a hó zán elintézet.
sam, eddig rálat nem nyervin
az úgy állásáról semmi feldezi.

se nem arhatok.

A megnyitási érmet kérem lároga.
so' jegyem elismertatásának - ha még
eddig nem jelentkezett volna - által.
abár.

Egyéb iránt "Eisendő" karafinai
tiszteltem nyitvánitása mellett
ragyok

Liptómezzre febr. 17. 1866.

A Schindler Uraság

aláírat polgári
Kajunkfócs
mezzre fájócs

N° 31

Aufgabs-Recepisse.

Ueber ein rekommandirtes Schreiben unter der Adresse:

Bucsanys Viktor
Nyitra Visapor

welches am heutigen Tage hierorts richtig aufgegeben worden ist.

Dafür ist bei der Aufgabe
bezahlt worden:

LIPTÓ SZ: MIKLÓS

k. k. Postamt.

An France . . . . .
„ Rekommandations- . . . . .

Gebühr

fl. 4 fr.

— „ 10 „

am 2 ten Febr 1866

Für ein Retour-Recepisse bezeich-
net mit N^o

Reuavof

Zusammen

fl. 15 fr.

Der Empfänger hat an Porto zu entrichten

fl. fr.

Reclamirt am

Zur Nachricht.

1. Außer der Recommandations-Gebühr darf für das Aufgabs-Recepiß selbst keine Gebühr abgenommen werden.
2. Nur auf ausdrückliches Begehren des Aufgebers wird ein Retour-Recepiß gegen Entrichtung der Gebühr von 10 kr. ausgefertigt, welches nach der Rücklangung, versehen mit der Unterschrift des Empfängers, gegen dieses Aufgabs-Recepiß ausgewechselt wird.
3. Die für den Fall des Verlustes eines recommandirten Briefes festgesetzte Vergütung von 20 fl. 6. Kr. findet unter den in der Briefpost-Ordnung vom 20. December 1838 enthaltenen Bedingungen nur dann statt, wenn die diesfällige Reclamation bei Briefen, welche nach Orten des Inlandes lauten, innerhalb dreier Monate, bei Briefen nach dem Auslande aber innerhalb der durch die bezüglichlichen Postverträge festgesetzten Zeit von 3 oder 6 Monaten, vom Tage der Aufgabe an gerechnet, eingebracht wird.
4. Ueber eine mündliche Nachfrage wegen richtiger Bestellung des Briefes wird auf Begehren des Aufgebers ein amtliches Quästions-Schreiben abgesendet. Die Absendung geschieht unentgeltlich, wenn sich der Aufgeber mit einer Nachricht von Seite des Adressaten ausweist, wornach der Empfang des Briefes in Ordnung gestellt wird, oder wenn bei der Aufgabe ein Retour-Recepiß ausgestellt wurde, und dieses in angemessener Zeit nicht zurückgelangt ist. In allen andern Fällen ist das einfache Briefporto zu entrichten. Ueber die gegebene Nachfrage wird immer, daher auch, wenn eine Quästion nicht ausgefertigt wurde, die Befestigung hier eben beigefügt, welche als Beweis für die Einhaltung der Reclamationéfrist zu gelten hat.

Druckerte Nr. 227.

9281 / 9286

für

in Wien.

Verbindlichkeit in österr. Währung pr. comptant, loco Wien. — Verpackung besonders berechnet; Versendung auf Gefahr und Kosten des Empfängers.

Nr.		Ost. Währ. fl.
13	Fernrohr 36 Linien Öffnung, Kreis 18 Zoll Durchmesser	3.000
14	" 30 " " " 15 " "	2.500
15	" 24 " " " 12 " "	2.000
	Portatives Passage-Instrument analoger Construction mit vor- stehenden portativen Meridian-Instrumenten, der Aufsuchkreis gibt Minuten, Hänglibelle, Umlegmechanismus, Verpackung in 2 Kästen.	
16	Fernrohr 36 Linien	1.200
17	" 30 "	900
18	" 24 "	800
19	" 18 "	500
20	" 15 "	350
21	Portatives Passage-Instrument wie Nr. 20 ohne Umlegmecha- nismus mit Aufsatzlibelle, Verpackung in einem Kasten	250
	Portatives Passage-Instrument mit Fernrohr in der Axe, Prisma vor dem Objectiv, Aufsuchkreis Aufsatzlibelle, in einem Kasten ver- packt.	
22	Fernrohr 12 Linien Öffnung	225
23	" 9 " "	100
24	" 6 " " (einfacher Construction)	60
25	Dipleidoscop nach Professor Stampfer mit Fernrohr & Libelle	50
26	Dipleidoscop wie Nr. 25 ohne Fernrohr	35
	Collimatoren für Meridiankreise und Passage-Instrumente, Fernrohr mit genau adjustirten Stahlcylindern, auf starkem Untersatz von Guss- eisen mit Correction für Azimuth und Neigung, genaue Aufsatzlibelle.	
27	Objectiv 30 Linien Öffnung, 30 Zoll Brennweite, pr. Stück	400
28	" 24 " " 24 " " "	350
29	" 15 " " 15 " " "	200
	Universal-Instrument mit in der Mitte gebrochenem Fernrohre, Kreise auf ihren Axen verdrehbar, mit Umlegmechanismus, Verpackung in 2 Kästen.	
30	Fernrohr 27 Linien Öffnung, 27 Zoll Brennweite, Kreise von 15 Zoll Durchmesser, je zwei Microscope geben eine Secunde	2.000
31	Fernrohr 24 Linien Öffnung, 24 Zoll Brennweite, die Kreise haben 13 Zoll Durchmesser, je zwei Microscope geben eine Secunde	1.600
32	Fernrohr 21 Linien Öffnung, 21 Zoll Brennweite, Kreise von 10 Zoll Durchmesser, je zwei Microscope geben eine Secunde	1.300
33	Fernrohr 18 Linien Öffnung, 18 Zoll Brennweite, die Kreise haben 8 Zoll Durchmesser, je zwei Microscope geben 2 Sekunden	900
34	Fernrohr 15 Linien Öffnung, 12 Zoll Brennweite, die Kreise haben $6\frac{1}{2}$ Zoll Durchmesser, je 2 Microscope geben 2 Sekunden	750
	Universal-Instrument mit in der Mitte gebrochenem Fernrohre, Kreise fix auf der Axe, mit Umlegmechanismus, Verpackung in einem Kasten.	
35	Fernrohr 15 Linien Öffnung, 12 Zoll Brennweite, Kreise von 5 Zoll Durchmesser geben durch je 2 Microscope 5 Sekunden	530
36	Fernrohr wie bei Nr. 35, die Kreise von 6 Zoll Durchmesser geben durch je 2 Nonien 10 Sekunden	425
37	Fernrohr 12 Linien Öffnung, 9 Zoll Brennweite, Kreise von 4 Zoll Durchmesser geben durch je 2 Microscopie 5 Sekunden	500
38	Fernrohr und Kreise wie bei Nr. 37, letztere durch je 2 Nonien 20 Sekunden angehend	350
	Nr. 35 bis 38 ohne Umleg-Vorrichtung, um je 60 fl. billiger.	

Nr.		Ost. Währ.
		fl.
	Universal-Reise-Instrument , Fernrohr in der Axe, Ablesung der dreizölligen Kreise durch je 2 Microscope. Verpackung in einem Kästchen, welches zugleich als Stativtheil für das Instrument dient. Die drei Füße dazu zerlegbar in besonderem Leder-Futtermal.	
39	Fernrohr 12 Linien Öffnung, 6 Zoll Brennweite, Ablesung von 5 zu 5 Secunden mit Umleg-Vorrichtung	600
40	Dasselbe ohne Umleg-Vorrichtung	550
41	Fernrohr 9 Linien Öffnung, 5 Zoll Brennweite, Ablesung von 10 zu 10 Secunden ohne Umleg-Vorrichtung	450
42	Universal-Reise-Instrument einfacher Construction mit vierzölligen Kreisen durch je 2 Nonien von 30 zu 30 Secunden ablesbar, Fernrohr von 5 Zoll Brennweite am Ende der Axe, welche so wie die Libelle fest mit dem Instrumente verbunden ist, Kasten zugleich als Stativ verwendbar	170
	Azimuthalkreis . Construction genau wie die des Universal-Instrumentes mit Hinweglassung des genau getheilten Verticalkreises, der Vertical-Aufsuchkreis gibt Minuten.	
43	Fernrohr 27 Linien Öffnung, 27 Zoll Brennweite, Horizontalkreis von 15 Zoll Durchmesser gibt durch 2 Microscope eine Secunde	1.400
44	Fernrohr 24 Linien Öffnung, 24 Zoll Brennweite, Horizontalkreis 13 Zoll Durchmesser gibt durch 2 Microscope eine Secunde	1.000
	Verticalkreis . Construction ebenfalls identisch mit der des Universal-Instrumentes, der Horizontalkreis ist jedoch nur von Minute zu Minute getheilt.	
45	Fernrohr 27 Linien Öffnung, 27 Zoll Brennweite, der Verticalkreis hat 15 Zoll Durchmesser und gibt durch 2 Microscope eine Secunde	1.600
46	Fernrohr 24 Linien Öffnung, 24 Zoll Brennweite, der Verticalkreis von 13 Zoll Durchmesser, wie Nr. 45 eingerichtet	1.200
47	Spiegelsextant von 6 Zoll Radius mittelst Nonius von 10 zu 10 Secunden getheilt, mit Fernrohr, Blendgläsern etc. im Kasten	150
48	Spiegelkreis von 6 Zoll Durchmesser durch diametrale Nonien 20 Secunden abgebend, sammt Zugehör, im Kästchen	100
49	Stative zu Nr. 43 und 44	50
50	Künstlicher Horizont mit schwarzem Planglas und Aufsetzlibelle, letztere aus einem Stück Glasrohr ohne Fassung und ohne Corrections-schrauben richtig adjustirt, im Kästchen	30
51	Ablese-Lampen von . . . . . fl. 4 bis	9
	Theodolit zu optischen Messungen , der Prismenträger concentrisch mit dem Horizontalkreise für sich horizontal zu stellen. Er kann gegen die Alhidade des letztern verdreht, festgestellt und fein bewegt werden. Ein Fernrohr auf der Alhidade bei Messung der Ablenkungswinkel oder am fixen Theile des Instruments für die Messung der Prismenwinkel. Die Spalte im Brennpunkte eines Objectivs ebenfalls mit dem Stativ des Instrumentes fest verbunden.	
52	Repetirender Horizontalkreis von 12 Zoll Durchmesser, 2 Microscope geben eine Secunde, Fernrohre 12 Linien Öffnung, und 9 Zoll Brennweite	1.200
53	Repetirender Horizontalkreis von 8 Zoll Durchmesser, 2 Nonien geben 10 Secunden, Fernrohre 9 Linien Öffnung, 6 Zoll Brennweite	700
54	Horizontalkreis 6 Zoll Durchmesser, 2 Nonien geben 20 Secunden, Fernrohre 6 Linien Öffnung, 4 Zoll Brennweite	400

Nr.		Ost. Wahr.
		fl.
55	Helioſtat nach Silbermann mit Metallſpiegel	700
56	Helioſtat nach Prof. Stampfer mit allen nöthigen Correctionen und 2 Metallſpiegeln	300
57	Dasselbe mit 2 Glaspiegeln	230
58	Spectral-Apparat zur Lichtanalyſe nach Prof. Kirchhoff, mit 2 Fernröhren von 18 Linien Öffnung und 18 Zoll Brennweite, 3 Prismen von 60°, Schraube zum Meſſen der Intervalle, Einrichtung zur Minimumſtellung etc.	500
59	Spectral-Apparat zur chemiſchen Analyſe mit 2 Prismen von 60° und 2 Fernröhren von 11 Linien Öffnung und 6 Zoll Brennweite im Käßchen	120
60	Spectral-Apparat wie Nr. 59, einfacher conſtruirt mit 2 Fernröhren von 5 Zoll Brennweite im Käßchen	70
61	Spectral-Apparat nach Mouſſon	20
62	" " " " mit 2 Prismen nach G. Starke	33
63	Goniometer nach Mitscherlich	320
64	Cathetometer mit Meterſtab von Meſſing, durchaus in Millimeter auf Silber getheilt, Abſeſe-Fernrohr von 12 Linien Öffnung, an verticaler Säule verſchiebbar, mit Micrometer-Schraube zur Unterabtheilung des Millimeters und genauer Libelle am Fernrohr zur Einhaltung der horizontalen Viſur	300
65	Sphärometer nach Stampfer, zur Meſſung der Krümmungshalbmäſſer ſphäriſcher Flächen und zu genauen Dickenmeſſungen mit Schraube und Doppelfühlhebel. Vier Köpfe für Flächen von verſchiedener Gröſſe. Beigegeben iſt eine genaue Planschale. Im Käßchen nebt Tabellen	600
66	Baſis Meſſapparate verſchiedener Conſtruction.	
67	Comparatoren für Maſſe à bout oder à trait.	
68	Etalons der geſetzlichen Wiener Klafter oder ihrer Unterabtheilungen mit Abſchrift der Vergleichen, ſowie Etalons anderer Maſſe nach gegebenem Verhältniß zur Wiener Klafter.	
69	Reverſionspendel.	
70	Parallaktiſche Montirungen von Fernröhren jeder Gröſſe.	
71	Inclinatoren.	
72	Theodolithe zu magnetiſchen Beobachtungen ſowohl für fixe Aufſtellung als für die Reiſe.	

Über die Preiſe der unter Nr. 66 bis 72 angeſetzten Inſtrumente wird man ſich je nach der gewünſchten Conſtruction bei der Beſtellung einigen, ebenſo bei allen im Tarife nicht genannten aſtronomiſchen und phyſikalischen Präciſions-Inſtrumenten, auf welche ebenfalls Beſtellungen übernommen, und welche entweder nach bekannten oder auch vorgelegten Conſtructionen ausgeführt werden.

11682. szám. —

A' magyar Tudományos Academia réferöl Norcbo.
csájtott hazai történelmi Kütfő és régészeti
műemlékneként ezentúl nagyobb mérvben
leendő kinyomtatására és kiadására — meny.
nyiben az együtt levő országgyűlés e' részben
az év folyamán alatt másképen nem fogna
rendelkezni, — évenkénti tízezer oszt. forint.
nyi összegnél az országos alap jövő 1867ⁱⁿ
és a' következő 1868 és 1869 évi költségirány.
zatába leendő felvétele f. évi Január 18^{án}
18630 sz. a. Kelt Hegyes Kir. udvari rendelettel
engedélyeztetvén: erről a' magyar Tudományos
Academia elnöksége 1863 évi Augustus 9^{én}
e' tárggyban Kelt feljegyzése folytán tudó.
mas végett s oly hozzáadással értesített
hogy a' fennebbi összegről bevoott a' törté.
nelmi emlékekre, 4000ft pedig a' régészeti mű.
emlékekre engedélyeztetett. — Kelt Budán 1866
évi Február hó 27^{én}. —

Jagán Sándor

937
1866

A' magyar Tudományos Academia elnökségének. —
Pesten.

195.
8.

E. E. ~~John~~ Marx. 3. 1866.

11682. *seaw.* *A'magay. No. Heptactonactes*

A'magay. Heptactonactes Heptactonactes
Heptactonactes

Heptactonactes

Heptactonactes

161. A magyar természeti múzeum igazgatóságától

Elismerő levél

a magyar tudós akadémiaának palotájának,
nyitási emlékére vett nagy érdemnek
egy példányát felett, melyet
a fentirrott akadémia részéről a
természeti múzeum részére közzönnel
tel átvett.

Bécs, 1866. március 5-én

Kubinyi Győző
Múzeumi igazgató

938
1866

Archives
de
l'Empire.

Paris le 12 mars 1866.

Monsieur le Président,

Veuillez offrir mes respectueux
remerciements à la savante Société
que vous présidez pour l'honneur qu'elle
a daigné me faire en me mettant
au nombre de ses membres correspondants
étrangers.

Cet honneur m'est d'autant plus
précieux que je ne l'avais pas
recherché, et ce témoignage de haute
estime sera pour moi un encouragement
de plus à continuer mes recherches
d'histoire et d'archéologie.

Vous avez bien raison de dire,

Monsieur le Président de l'Académie des Sciences
de Hongrie, à Pest. —

939
1866

Monsieur le Président, que le moment
est venu où les anciens préjugés
doivent s'effacer et où les rapports
internationaux doivent être resserrés
amicalement par un zèle commun
pour la science et pour la vérité.
Au reste ces sentiments ont toujours
été ceux de la France envers la
nobles Hongrie, et je suis tout
particulièrement heureux de m'y
associer.

Le Diplôme dont vous voulez
bien m'honorer et qui m'est parvenu
le 10 de ce mois par la voie de
l'ambassade d'Autriche, sera
précieusement conservé par moi et
transmis après moi à ma famille.

Agreez, je vous prie, Monsieur
le Président, l'hommage de ma plus
haute considération.

Fuillard Bréholles

S. chef de section aux archives de
l'Empire, docteur honoraire de
l'université de Vienne.

J'ai bien de plaisir que
M. Gustave Wenzel fait
partie de votre docte
académie. Je le salue
cordialement et je me
rappelle à son bienveillant
souvenir.

H. B.

Méltóságos Elnök úr.

A matematikai s természettudományi állandó Bizottság az évek óta
himért budgetot kért ipmés helybenhagygni s utalványoztatni.
Van azonban egy új tárgy, mely Kézeltse Körébe jutott s mely
mellott mulasztatlan kötelességének ismeri felszollalni s Melt.
társágotat arra kérti, hogy felszollalásának az Igazgató Tanács
nál érvényt szerezni sziveskedjék.

Ezen új tárgy a physico-chemiai dolgozó termek.

A helyiség meg van, a felszerelés nagya meg van, most követ-
kezik annak használatát, és gyümölcsözővé tétele.

A matematikai s természettudományi bizottságnak, mely
mondhatni eskély erővel a meteorológiai észlelét létesítette, s
abban oly munkásságot fejtetett, mely az Akademia méltóságát
megilleti, — fő gondja volt működéséről gondoskodni, hogy hasonló
tegyen a természet- s vegytani Kabinetre nézve is.

A tudomány előbbre vittele, még pedig annak magas sphae-
ráiban az, mi egy ily tudományos fő intézet, minő egy
nemzeti Akademiaja, méltó feladatát képezi, s chezhellőleg
kiképzett egyéniségen kívül, mi után a helyiségek meg vannak,
csupán pénz kell, hogy fogamatba vétethessék.

A bizottság jól átgondolt programja szerint 3000 f elege-
dő lenne kezdetnek, s Kérésre oda megy ki, hogy Méltóságod
legyen a Matematikai s Természettudományi magasabb érdekek
tolmácsa; tolmácsa oly érdekeknek, melyek képessé tehetik a
M. tudományos Akademiát a világ legelső rangú tudományos
fő intézeteinél szellőztetett kérdésekhez hozzá szólni, s mit
egy ilyen intézkedés nélkül elérnünk olyan erők által alig siker-
rülne, melyek egytől egyig az idő rabló s erőt forgasztó hivatalos
teendők által vannak lebilincselve s csak az esetlegesen fennmaradt

Perceket }

perreket használhatják fel mint tudósok a tisztázandó kérdések
meghagyására hozzá szólni.

A physico-chemiai munkálkodás vezetője gyanánt a bizottság
Dr. Akim hazánkfiában a magasabb képzettségű természettudósok
egyikét mutathatja be, ki a most Európában élő legtöbb tudomány-
coryphaeus gondolkodása és munkálkodása tárgyával az által ismerkedett
meg, hogy előadásait hallgatta, alattok s velők dolgozott, és teljesség
Angliában telepedett le, hol vagy 3 évig önállólag működve, magasabb
hivatottságának az európai tudományosság araeopagja által fénye-
sen elismert tanúságát adta.

Munkájáról a math. s természettud. bizottságnak ismerete van,
azok eredetileg az angol irodalom termékei közt láttak napvilágot,
de most már némelyre fordítva is olvashatók, s mondhatjuk, hogy
dr. Akim fellépése óta a forduló pontot képező természettudományi
felfedezésekhez magyar ember is járult, ilyen többi között a termé-
szettudományi azon tünemény, mellyel ő „Calcescentia” név alatt
lepte meg a tudósokat.

A physico-chemiai intézet vezetését a bizottság átadná
dr. Akimnak, megtartván magának az ellenőrködést és a fő fel-
ügyelőséget éppen úgy, mint ezt a meteorológiai ésalelőnél teszi.

Ismeretes dolog, hogy ő Felvége a laboratoriumra nevezetes
ösereget adott; ismeretes hogy legújabbban a historiai és archaeológiai bi-
zottságok céljaik kivételére méltó segítségben részesültek; —
szabadon reményleni hogy Méltóságom a math. s természettud. bizottsá-
got mostoha gyermek gyanánt elhanyagolni nem fogja s hogy be-
folyását oda fogja felhasználni, miszerint az Igazgató Tanács
bölcs belátása szerint módos s eszközöket találjon a bizottságos arra
felhatalmazni, hogy a physico-chemiai akadémiai munkálkodás
megindítására 1866-ra egész 3000 ftig fordíthasson.

Méltóságodnak

Pest Március 16 1866

940
1866

aláírt szolgá
Vindinyi József
bizottsági elnök.
Dr. Szabo József
bizottsági előadó

Érintetes Igazgató Tanács.

Az 1865-iki január 26-án tartott Igazgató-tanácsi ülésben megállapított budget-tervezet szerint a remélhető bevételek 64,306 f. 46 kr. ban s a kiadások 60,515 f. ban állapítottak meg.

Az 64,306 f. ban megállapított bevételi összeg helyett bevételezt csak 52,254 f. 37 kr. melyhez az 1864-ik évről áthozott 459 f.nyi pénztárnymaradvány járult. — Oka e nagy különbségnek a kamatok igen hiányos befizetése, mint természetes eredménye a mostoha évnék s a politikai mozgalmaknak, melyek a figyelmet majdnem kizárólag magok sa vonták; továbbá a bécsi banknál elzálogosított földtörlesztési kötelezvények kamatainak az azokat kezelő bankház (Wodjanser Moritz) által, a boldogult Elnökség rendelkezése folytán, más, nevezetesen építési célokra fordíttatása, mely kezelés iránt a Computust csak ez évben tehettem meg; végre a könyvelésből várht jövedelemnek túlságos magas számban lett felvétele, melynek a valóság meg nem felelt. — Következése pedig a sajnosan tapasztalt különbségnek, hogy tőkésítésre ez évben semmi sem fordíttat, hatott, sőt a pénztár kénytelen volt az alaptőke pénztárától 2187 f. 75 kr. kölcsön venni, vagyis ugyanennyi pénzt, mely az alaptőkét illette s elköltöztetlen lett volna, elkölteni.

Alapítók és hitellevényi adósok kamathátralékaiból felvétel, mint várható jövedelem, 9000 f.; azonban bejött 9724 f. 80 kr. tehát 724 f. 80 kr. al több.

Alapítványi tőkék után járó 6%-os folyó kamatokból várható 10000 f. s bejött 9907 f. 32 kr. és 24 arany, ami a várht összeget valamivel túlhaladja. — Ugyanazok alapítványi tőkék után járó 5%-os folyó kamatokból felvett leve 10900 f. rent s bejött ugyan 6263 f. 44 kr., e tételnél tehát több mint 4600 f.nyi hiány mutatkozik. — A hitellevényi 6 és 5%-os éves tőkék után várható 12,789 f. 36 kr. s bevételezt 12624 f.

941
1866

18 kr, tehát 1153 ft 15 kr-rel kevesebb. — Az összevagyó kamatoknál tehát a különbség a várt és valóban befolyt összegek közt túlszalad 3700 forintot.

A bérházi pénztárnak kölcsönadott és a pénztárban fekvő földterhermentesítési kölcsönvények s nemzeti kölcsön papírosok, valamint a többi államkölcsönök után összesen felvett 12,517 ft 10 kr. jövedelem; bejött pedig csak 9325 ft 24 kr, tehát 3191 ft 86 kr-rel kevesebb; a minnek oka részint a Bécsben elzálogított papírosok kamatainak be nem érkezése, ben, részint az 1865. évre számított jövedelemnek csak a folyó 1866-ik év elején lett felvételében fekszik.

Részvények és záloglevelek után vártott 600 ft, befolyt pedig 608 ft 41 kr.

Takarék-pénztári kamatokból a várt 300 ft helyett csak 94 ft 39 kr. folyt be, nem igen kerülvén elő ez évben a takarékpénztárban ideiglenesen elhelyezhető pénzek.

Évi járulékokból reméltetett 1500 ft; bevételtett, az úr költyek egy részének nem pontos fizetése folytán csak 1092 ft 75 kr.

Eladandó könyvekben reméltetett 3200 ft azonban Eggenberger csak 1000 forintot fizetett be; ezen remény tehát 2200 ft erejéig csak. —

Elölgyek visszatérítéséből, — melyektől t. i. nagyobb részben Emich könyvtáros, szerveződése értelmében, kisebb részben pedig az akadémiái kisebb tisztviselők tartoznak, kiknek némi, havonként leendő kölcsönök előkilegy alkalmazgatásuk, — nemelve volt 2500 ft befolyt csak 1197 ft.

III.) Mindenre már a kiadásokra:

A lökésfőre járó 3500 ft az antitess szűk bevétele s májban antitess rendkívüli költségek miatt, nem lökésfővel teltetett.

A rendes tagok, tisztviselők és presbiterok fizetésére preliminálts 18,300 ft helyett e névra kiadott 18142 ft 36 kr. tehát valamivel kevesebb.

Cselédok bére felvételére 2000 forint öltöz, azonban miatt

hogy az új eselések nem az év elejétől fogva, hanem csak
lassankint időközben léptek fizetésbe, e xim alatt csak
1405 ft 35 kr. adatsz ki; a kassai fizetése, mely maga 540 ft
ra megy, ez év folyamán még az építési pénztár terhére iratott.

Intalmakra preliminálva volt 675 arany s 1000 ft;
vagy is bankjegyekben: 4700 ft. - Sámely jutalmak mint pl.
a Nádasdy díj, ki nem adatván, mások új évig el nem vité-
vén, kiadott csak 150 arany s 1501 ft; vagy is az aranya-
kat 5 forint számlára 2250 ft körül. - E xim alatt tehát
benmaradt 2450 ft körül; de valódi megtakarításnak
csak a ki nem adandó Nádasdy gr. féle 100 arany, a
Marxibányi-díjból benmaradt 40 ft, s a színi ki nem
adott Vitéz és Grove díjak (70 ft) tekinthetők; a többi
1866 év elején elvisezett s répit még elfog vitézi.

Az általános pénztár részről kiadványokra t. i. nyom-
tatás, metszés, rajz és költésre preliminálva volt 4000 ft
s megtakarított ebből 287 ft 56 kr. mert csak 3712 ft
44 kr. költözett el. - Ugyancsak az általános pénztár
részről engedélyezett 3000 ftnyi írói díjakból csak 286 ft
32 ftnyi adatsz ki, megkímélve 139 ft 48 kr; s főre-
sen tehát az előnyök s bevételek kiadásait meglett
takarítva 427 ft. -

Az egyes osztályok s bizottságok rendelkezése
alá utalványozott 13,115 ftból csak 9435 ft 88 kr. költes-
vén el, benn hagyatott 3679 ft 12 kr; oka ennek, mert
a múlt évi számlák csak a folyó év első hetében nyíj-
tassak be. -

Nevezetesen:

A Lőrszentmihályi Bizottság előző évig 4000 ft helyett
2705 ft 31 kr.

A matematikai és természetudományi Bizottság
3315 ft helyett 1913 ft 36 kr.

Az archaeológiai Bizottság 2000 ft helyett 1758 ft 24 kr.

A statisztikai Bizottság 1800 ft helyett 1090 ft 30 kr.

A nyelvudományi Bizottság 2000 ft helyett 8968 ft 67 kr.

Indományos folyóiratokra s könyvszerzésre utalván
nyolcra volt 1000 ft. elment 664 ft 34 kr.

Fűtés, világítás, tisztogatásra preliminálva volt
1200 ft, elköltetett csak 789 ft 78 kr. s azért így ke-
vés, mert ezen költségek ez év folyamán még részint
az építési pénztár terhére esnek.

Iskolai költségekre s egyéb befizetésekre felvé-
tetett 400 ft. Ez nem volt elég; elköltetett az iskolára
186 ft 28 kr. s befizetésekre is mestercimberch számlái-
ra 665 ft 43 kr. összesen tehát 851 ft 73 kr; kétszer
több mint preliminálva volt; ugyan is a befizetések
közt van egy 450 ft-os arany chronometer, nélkülöz-
hetlen kezremény a Természettudományi Bizottságról.

Postai, szállítási, ügyvédi költségekre utalványoz-
tatott 1000 ft, elköltetett 288 ft 44 kr.

Adók, illetékek, háztartásokra, bérletekre prelimin-
álva volt 6500 ft, kiadatott 394 ft 45 kr-nt több, azaz
6894 ft 45 kr.

Rendkívüli költségekre, nevezetesen:

Budapesti pénztár 60 példányára, az átkönyveztetés-
re, s némi várasztásokra fel volt véve 1800 ft. elkölte-
zett pedig a Budapesti pénztárra rendszeresen fordított
600 ft-on kívül csupán a megnyitási cserék címére
2800 ft mielőtt mintegy 400 ft visszafizetett; átkönyveztetés-
re 915 ft 84 kr. egyéb egyes kiadásokra 361 ft 32 kr.
összesen 4675 ft 36 kr. és így 2875 ft 36 kr-nt több,
mikor járulván még a prelimináriában kihagyott 120 ft-nyi
pénztár bekezdési irada-ból, továbbá 370 ft-nyi elnökség
utalványozott előlegzési irada-ból is polgár részére, 100 ft
számlára; kitűnik, miért nem lehetett ez évben több épte-
ni, vagy lassozást töltöztetni; sőt inkább kénytelen volt
a jövő évi pénztár az alap tőkéből kölcsön venni, s így kor-
rekt kapotítani.

Lévoan az	54442 ft 32 kr-nyi be-
veztelből az	54006 ft 27 kr-nyi ká-
adás, maradt részletül 1866-ra	436 ft 5 kr. s a

össze 426 ft 5 kr

a múlt évi maradványok ehhez hozzá adva 459 forint

összesen átvisszik 1866-ra mint

penzüsmaradvány

895 ft 5 kr. a mi

a naplóval megegyezik.

E jelenik mindenről nem

II. Előjegyzés az 1866. évről

Maradványok

Költségvetés 1866-ik évre

Itt már megkezdett 1866-ik évre a neméltérő
bevétel és mellőzhetlen kiadások, megközelítőleg
a körülből kövessék:

1. Kamat hátrulások alapítványát és hisztervénnyel
adósként és mint egy 22,000 forintot, mely öpze-
ből az Alkalmazotti csődörvény szerzősége,
mint időközben bizonyosan behajthat,
amint bizonyítja, leírható; ugyan
ezek kamatokat látnak foglaltak kö-
vets Lajos szerzősége is, melynek id-
je befizetése nem várható; e novus a-
lati letűrés felvétele mint valószínű
bevétel

Bevétel

15000 ft.

2. Alapítványi tőke után járó 6
és 5 percentes kamatokból kellene
folytani mint egy 24060 forint és 100 ft, mint
mindent, azonban a kamatok egy része
a jövő év végéig be nem fogott fizet-
sem, hanem az egyik más évre, ez ok-
ból feltehetően ugyan

20,000 ft

3. Hisztervénnyel 6 és 5 percentes tő-
ke után várható volna 5000 ft; felvéte-
lik itt csak

3000 ft

125

active

38,000 ft -

4) A bérházba fektetett tőkék után teljes bizonyossággal befőn azoknak kamata

10154 ft 38.

5) Biztos jövedelmek behintetői továbbá az összes államapírok kamata

12517 ft 10.

6) Árverések és záloglevelek után

200 ft -

7) Évi jára díjakból

1400 ft -

8) Eladott könyvekből

1500 ft -

9) Előlegzesek visszatérítéséből.

1000 ft -

64771 ft 48.

B)

Kiadások

1) Rendes tagok, tiszviselők és munkások költségeire

17960 ft

2) Családok bérére

3000 ft

negyvenegy felügyelő ház, mester

540 ft

2 polga

600 ft

3 könyvtári polga

900 ft

1 házi polga

300 ft

egy polgárnak lakbér

120 ft

6 polgárnak 12 öltöje

180 ft

6 polgárnak öltözet

300 ft

ráadás

60 ft

3000 ft

3) Jussalmakra:

műts. evröl hátramaradt jussalmak 130 #

Philos. nagy jussalom

200 "

Logos. nagy jussalom

200 "

Édeli jussalom

100 "

Karacsonyi jussalom

200 "

2 Magyarbányai accessit

100 "

2 Sámuel féle

20 "

960 #

vagyis 5 ft-val számolva

4800 ft

össze . . . 25760 ft -

4, szomszédokra, mezejére, napokra, költségre az általános pénzszűrésből, sőt díjakra ugyan-
onnan (vagyis önkények, érszűrés, Almannak
kiadására) 7000 ft

5, az 5 Diákosmány rendelkezése alá, saját
előadók és szent szűrésük fizetése is bele-
értve:

a, a községben . . . 3000 ft
b, a természetismeretben 3000 "
c, az archaeológiában . . . 2000 "
d, a statisztikában . . . 2000 "
e, a nyelvészetben . . . 2000 "

összesen . . . 12000 ft

6, Tudományos folyóiratokra és könyvszerzésre 1000 "
7, Fűtés, világítás, tisztogatásra 1200 "
8, Postai, szállítási ügyvédi költségekre 600 "
9, Inodai és egyéb apró költségekre 400 "
10, Adó, illetékekre, bérletekre (idekér-
mivel a Felki alapítvány után kive-
zett hagyatéki adó 2/6 rész is, 1008 ft-ot) 8000 "

11. Rendkívüli költségekre:

a) Budapesti szűrés . . . 600 ft
b) emelvényre . . . 540 "
c) gr. Desseffy regnienyére 540 "
d, várostalár . . . 520 "

összes kiadás . . . 58160 ft -

A 64400 ft remélhető bevételeből levonva
az 58200 ft várható kiadást
6200 ft lenne az elősúly levonására fordítható

A Felki alapítvány után kivezett, s 3 év alatt le-
szűrésandó 3000 ft hagyatéki adó, melyből ez évre 1000 ft
esik; továbbá a megszaporodott család bér s palota fen-
tartási költség, szükségessé tesz, hogy a bizottságok

mányok budgetje némileg megszorították; ezen
megszorítás azonban csak 1115 forra megy. - Egyéb
kiadásokban takarítani nem igen lehet. mindennek
előre visszafizetendő az alapítók követelese 2187 ft
75 kr. a fennmaradó minsegy 4200 forint különben
is sokkal kevesebb, mint amit 2 év alatt felne kellett
volna lenni. - 1865-ik évre a budgetben felvétele 3500 ft
tőkéstésre, ez azonban a múlt évben valószínűleg
munkáhozott, s így ha 1866-ban 4200 ftos fondushozott
is e célra, mintha 3500 ft 1865-re esik, 1866-ra csak
700 ft jussa e cím alatt.

Dr. Károlyi György társ

aláírás helyén

Pest március 18. 1866.

Jósk Löwiny

akadémiai rendi tag
főnöke

Könyv jelszava: vöröskönyv 14. fejezet
bevezetője.

Az 1866. márcz. 18. Lán
sárosi Igazg. ülés. iromanyai.

Beis, Mariähilfstrasse
M. 18. April 7te 1866

Wélsósájos Báro, Ernő úr!

Igen becses April 7te - ugyan azon hó-
15te meghívó levele annak saj-
nosabban vettem, mintha az abban
való részvétemtől egész szívem állapota
miatt megvagyok fojtva... Meg-
faj tehát Wélsósájosod bemutatni,
ha azon meg nem jélenhetek. -

A' Kégyébermú minden tisz-
telettel maradok

Wélsósájosodnak

alázatos szolgája

G. Andrássy György

942
1866

Méltóságos Bárá
Akadémiai Elnök úr,

Azon körülménynél fogva, hogy a néhai Eggenberger Felmáját
viselő Grüner és Hoffman könyvkereskedő urak sem az
akadémiai könyvkereskedést, sem a csere-társulatoknak
járó példányok elszállítását kellő pontossággal nem keze-
lik: alázatosan kérem Méltóságos Bárá urat, hogy ez
ügyben akkép, mint azt az Akadémia érdeke kívánja, mi-
előbb kegyesen intézkedni méltóztassék.

Azon meggyőződésben, hogy oly könyvárusnál, ki
többszöri figyelmertelés dacára is rendet és pontosságot
nem tart (mert én már csak a sürgetésbe is belefáradtam,
a mennyiben mindig csak azt kapom válaszul, hogy „még
nem volt idejük, hanem néhány nap múlva sat.”), az a-
kadémiai könyvkereskedést meghagyni, még ha a percen-
teket alább szállítaná is, az Akadémia érdekével meg-
egyező nem volna: én már beszéltem Kugler Adolf ne-
vű könyvkereskedővel, mint olyannal kit az alábbi okok
ajánlanak:

1. Ő egészen üzletének él, s üzlethelyiségében mindenkor
található.
2. Élénk és mozgékony ember s üzleti ügyekben fárad-
ságot nem ismer.
3. Ertelmes és becsületes ember.
4. Üzlethelyisége (Leopold város, Dorottya útca) az
Akadémiához legközelebb van.

943/1866

En őtől az kérdeztem, hogy azon esetben, ha a méltóságos elnökség a jelenlegi akadémiai könyvkereskedés tetemes távolága miatt, czélszerűnek tartaná őt mint közellévőt (mert nem láttam szükségét, hogy a jelenlegi könyvkereskedés hibáit előtte feltárjam) az akadémiai könyvkereskedés átvételére felszólítani,

1. Hány percentet kívánna? s erre ő alig fél percentyi gondolkodás után azt felelte: 30-at.

2. Kötelezné-e magát arra, hogy a csere-intézeteknek járó könyveket, azon naptól fogva, midőn ő azokat az Akadémiából szállító levéllel és címzettel ellátva, megkapja, legfeljebb 8 nap alatt Pestről útnak indítja? s erre ő azt felelte, hogy nem 8, hanem 2 nap alatt.

3. A megjelent új könyveket miképen hirdetné? s erre ő azt felelte, hogy a hirdetésbe nem bocsátkozik, s azt czélszerűbb volna az Akadémiának magának eszközölni.

4. A becsomagolást mennyit számítna? s erre ő azt felelte: Jontonként 2 krt. Azon további kérdésemre, hogy tenné-e nála különbséget a díjra nézve az a körülmény, ha egy mássát egy csomagba kell tennie, vagy egy mássából talán 80-90 külön csomagot kell csinálnia? azt felelte: nem tesz, s hogy e szerint egy mássától ez utóbbi esetben is 2 forintot számít a becsomagolást.

Az 1. kérdésre vonatkozólag megjegyzem, hogy Grünert és Hoffman urak az Akadémiának 40 percentes számítanak fel; - a 4. kérdésre vonatkozólag pedig, hogy ugyancsak ők a nagyobb és kisebb csomagoknak csomagolásáért nagyon különböző díjakat számítanak. Mind két körülmény kitűnik az A. alatti mellékletből, mely há kivonata azon kimutatásnak, melyet Grünert úr a múlt évi október 31. kéni adott be Tóth Lőrinc pénztárnok

B.

A.

úrnak. Legfeljebb azonban a kimutatásban az, hogy ők egy egész év alatt (1864. máj. 1 — 1865. ápr. 30) csak 1391 for. 64 k. árú könyvet adtak el, mely összegből a 40 per-cent levonása után az Akadémianak 876 for. 73 k. maradt.

Azon előnyök már, melyekhez az akadémiai könyv-kereskedő megválttatásáért az Akadémia jutna, azon kívül hogy a csere-intézetek és vidéki tagok könyvilletményeiket kellő időben megkapnák, nem pedig mint most történik, a midőn Trüner urék csak 4-6 hónap múlva indítják azokat utnak a kezékhöz törzént átvétel után, a mikor nemelyik nyomtatvány már el is évült, — anyagi tekintetben különös figyelemre méltók, a mennyiben a következő összegeket az Akadémia éventként részint nyerne, részint megtakarítaná:

6) A 10 percent megítékarítás, mely már a Kugler nyilaskozata által biztosítva van, 5000 forintnál 500 forintot tesz ki.

c) A kisebb csomagok csomagolási díjánál ugyancsak a Kugler nyilatkozatánál fogva, bírvási meg lehet takarítani.

ni 100 forintot.

Ha Méltóságodnak a Kugler egyénisége bármi okból nem tetszenék, azon esetben — és így csak második helyen Osterlam-
mot, ki hasonlóan elég közel van, hível azonban én nem beszélek,
de jóra való könyvkereskedőnek hallom, ajánlanám. Az akadémiai
könyvkereskedésről, alázatos véleményem szerint e két szempont le-
het döntő: egyik, hogy a könyvkereskedő életre való s teljében
üzletének élő ember legyen, másik hogy üzlet helyisége az Aka-
démiahoz lehető közel essék. Az első szempontot magya-
rázni fölösleges volna; a második szempontra nézve azon-
ban megjegyzem, hogy a külszínről fogva: gyakrabban lehet
az akadémiai könyvkereskedést megtekinteni; a kereskedő vagy
az Akadémia nekediséget azonnal eligazítani sőt s akár-
melyik kereskedő sokkal szorosabb felügyelet ^{alatt} hiszi magát,
ha közel van az Akadémiához, mint ha távol van; de e
közelség még némi kis sakarítással is jár, a mennyiben az
Akadémiából koronként hozzá szállítandó, s általában pe-
dig az expedicióra szánt könyveket kevesebbet kell közelre
fűzetni mint távolra.

Fontos kérdésnek látszik azonban, a miről talán
már fontosabb kell vala szólanom, az: hogy nem volna-e eszt-
serübb több pesti könyvkereskedőt ajánlatkérésre fel-
szólítani, mivel valószínű hogy ily verseny esetében, va-
lamilyik talán 25 sőt 20 percentet is elvállalná az Aka-
démia könyveit bizományba. Valószínű pedig az azért, mert
egyik vagy másik ambitiasus könyvkereskedő az aka-
démiai könyvkereskedő címet is hajlandó volna te-
temesen esztélyebb percenteket kívánni.

En' azonban e versenyre szólítást bátor vagyok oly el-
járásnak jellegezni, mely az Akadémia céljának, t. i. hogy
műveit eladás útján is terjessze, meg nem felelne. Az ok

pedig, — s azt hiszem hogy ez egy ok teljesen elegendő — az, hogy a mennyiben az ország szerke bevétt szokásnál fogva a vidéki könyvkereskedők mint albizományosok, a főbizományostól 25 percent kapnak, illetőleg számítanak le: azon esetben ha valaki itt Pesten az Akadémia könyveire mint főbizományos 20 percenttel ajánlkoznék, s ennek folytán ő az albizományosoknak legfeljebb csakis 20 percentet adhatna: a következés a lenne, hogy az albizományosok az akadémiai könyvek eladhatása iránt csak akkor érdekelnék magukat, midőn más másféle könyvek — melyektől különbség nélkül 25 %-t kapnak — üzletükből kifogytak, — azaz más szóval: az akadémiai műveket másnemű művek mellett egészen háttérbe szorítják. E szerint csak 30 % azon ősrég, mely mellett mind az albizományosok a szokásos 25 %-t a főbizományostól megkaphatván, mind a főbizományos a még fennmaradó 5 %-ben a becsomagolásra fordított fáradságát és költségét déggé megjutalmazva láthatván: reményleni alaposan lehet, hogy az akadémiai művek kelendőségére nézve a bizományosok részéről semmi el nem lesz mulasztva.

A feltételek más, melyek mellett Kuglarnak vagy Osterlammnak az akadémiai könyvkereskedést át lehetne adni, a következők volnának:

1. Az Akadémia enged neki minden általa vagy albizományosai által eladott könyv eladási árából 30 percentet.
2. Kötelezi magát az illető, hogy ő az albizományosoknak okvetlenül 25 percentet ad.
3. Kötelezi magát, hogy a számadást, az eladott könyvek után az év folytán bejött pénzzel együtt minden év május 15-ig az Akadémiának beadja.
4. Kötelezi magát, hogy az eladásra szánt könyveket a helybeli albizományosoknak 48 óra alatt, a vidékieknek pedig 7 nap alatt elszállítja, illetőleg utnak indítja, — s az e nemű könyvek becsomagolási és szállítási költségeit semmi külön díjat

nem kíván.

5. Kötelezi magát, hogy az Akadémia más nemű s. i. nem eladásra szánt könyveit legfeljebb 4 nap alatt a kezéhez vétel után, kellőleg becsomagolva útnak indítja; — (az e nemű könyveknek becsomagolási díját mássámként 2 forintjával — különbség nélkül hogy egy mássából több vagy kevesebb csomagot kelle csinálnia — valamint a szállítási díjat is az Akadémia megtérítvén a vállalkozónak).

6. Kötelezi magát oly jegyzék vezetására, melyből hitelesen kitűnik, hogy a nem-eladásra szánt könyvekből kinek? mennyi súlyt? mikor? és mennyi költséggel szállított?

Kétségen kívül van, hogy akár Kugler akár Osterlamm megütődne, és erősen gondolkodni kezdne, ha az mondatná neki, hogy azt az egész könyvhalomát (melynek nagy része befűzetlen állapotban = in crudo s egymás tetjébe rakva van), mely jelenleg három táyas helyiséget foglal el Eggenbergernél, át kell vennie. Célszerű sőt szükséges volna tehát alapos nézetem szerint e könyvhalomból mind azon példányokat, melyek a kereskedés céljára nem szükségesek (szükséges pedig egy-egy könyvtárusnál — és így a főbizományosnál is — legfeljebb csak 10-15 példány egy-egy műből) az akadémiai épület valamely alkalmas helyiségébe szállítani:

a) mert itt azol a retalaní tűzvesz ellen sokkal biztosabb helyen volnaának.

b)

b) mert kívánatos, hogy mintán már most az Akadémiának saját épülete van, az Akadémiának minden ingó vagyona itt saját tisztviselője keze alatt, nem pedig idegen embere alatt álljon;

c) mert a könyvek koronkénti számbavétele itt sokkal célravezetőbben eszközölhető, mint a könyvkereskedő elsietés kimutatása alapján;

d) mert az átszállítás alkalmával a jelenleg létező könyvmennyiséget könnyű szerrel föl lehetne olvasni és számba venni. Ez pedig nagyon ohajtandó volna azért, mert Früner és Hoffman usznak az akadémiái könyvek minden jegyzék nélkül adattak át, s Früner maga mondta nekem, hogy ő azokból bármennyit elrajátíthatott volna. De hogy ő maga is azokat mind eddig fel nem olvasta, a B alatti melléklet egyik adatából kétségtelenül kitűnik;

e) mert ugyanaz alálalommal azon könyveket is, melyeket én már eddigelő Eggenbergertől (Früner és Hoffman) nyugta mellett elhuzattam részint mint a csereintézeteknek küldendőket, részint mint olyanokat, melyek nála nagyon láb alatt voltak, s melyek itt az Akadémiában oly helyiségben vannak, melyet Szabó József úr mint a mathem. és természett. bizottság előadója a geológiai gyűjtemény számára reklamál — egyúttal a kitűzendő új helyiségbe lehetne át-szállítani.

Mintán ez elősoroltam okok olyanok, melyek igénytelen véleményem szerint az akad. könyvek átszállítását ajánlatossá sőt szükségessé teszik: én már azon reményben, hogy ez átszállítás szükségéről Meltróság, Bárány úr is meg fog győződni, egy alkalmas helyiséget a hármester (Lajos) köz-

bejötté mellett szemeltem ki, — s ez azon raktár, mely az
akat. épület délnyugoti sarkán éppen az olvasó-térrel a-
latt van. Ez mind száraz mind világos lévén, e célra tö-
kéletesen alkalmas. Dej azonban az, hogy e helyiség jelenleg
benne van adva bizonyos Nagy nevű szállítónak, a kit azon-
ban hihetőleg könnyű szerrel rá lehetne bírni, hogy her-
dőt onnan más helyiségbe vitesse át, miután illet alárhár-
mat is adhat az neki Múltóság, Bárá úr azon rak-
tári helyiségekből, melyek-beülő rájok nem akadván — egé-
szén üresen állanak. Ha ő erre még az áthordatási költség
megterítése mellett is rá nem állana, akkor természetesen
nem volna más mód, mint neki e helyiséget felmondani,
s ez esetben a három hónap letelését várni. Ezen új rak-
tári helyiség elég tágas mind arra, hogy a jelenleg létező
könyvtársálatot befogadja, mind arra hogy a koronként meg-
jelenő új könyveket el lehessen benne helyezni. Szerre kelin-
tettel az is kellett lennem, most p. a „Monumenta“-ból min-
den egyes új kiadás sok helyet kíván, miután 750 pél-
dányban nyomatik, s a kereskedés számára 150 példány-
nál több nem szükséges.

Naggyal a helyiség ismét tisztába jöven, e helyiségben a köny-
vek számára azonnal állványokat kellene csináltatni, még pedig
nem a szemnek keszűket hanem csupán tartókat. Az állványok
elkészülvén, valamelyik oly akat. tag, ki elég szabad idővel rendel-
kezik (talán Budenz úr) megbizandó volna, hogy az Eggenberger-
nél levő fölösleges könyveket részletes jegyzék mellett vegye át
s az én segédkezésem mellett az említett helyiségbe szállíttassa. E
részletes jegyzéknek — melyre iratnának folytatódag még azon köny-
vek is, melyeket én eddigeli Eggenbergertől elhozattam — egy pél-
dánya Múltóságod, egy példánya Sitoknok úr, egy példá-

nya pedig Főh. Lőrinc pénztárnok úr számára volna elkészítendő, — magától értődvén, hogy Eggenberger a nála eladás végett maradt könyvekről külön részletes leírtvenyt adna, mely hasonlóan három példányban volna kiállítandó.

Az átszállítás megtörténvén, Eggenberger felszólítandó volna, hogy miután az Akadémia Leopold-városban levő könyvtárszobájának adja át a könyveit, ő legfeljebb 2 hónap alatt albizománysaival számoljon össze, s részletes számadását Méltóságodnak mutassa be, melyek alapján aztán az új könyvtárszobát akadály nélkül átvethetné az Eggenbergernél maradt könyveket, illetőleg az akad. könyvtárszobát.

Az mi már az átszállítás költségeit illeti, ez nem rugra feljebb 50 forintnál; az állványok hogy mennyibe kerülnek, nem tudom, de 200–300 forintból alkalmasint ki lehet állítani. A költség minden esetre nem lesz annyi, hogy azt egyetlen egy év alatt is a megtakarított 10%-ból (Eggenbergernél 40%, Kuglarnernél 30%) való jövedelem csak maga is re fedezze.

Avval zárom be ez aláíratos előterjesztésemet, hogy minnél előbb történik meg ez a dolog, annál előnyösebb lesz az Akademiára.

Mely biztossággal levén Pest, 1866. jun. 17.

Méltóságos Baró úr

aláíratos szolgálja
Takács László
akad. expedient

32. 4 melléklet

Jún. 17

Méltóságos
Baró Eötvös József urhoz

a
m. tud. Akadémia
Elnökehez

66

aláíratos előterjesztés
az akadémiai könyvtar-
ügyben.

Hivonat

Grüner ur kamada'sától, melyet 1865. október 31-én az Akadémia pénztári hivatalának beadván.

412 font külföldi tagok száma: Összesen
beiratkozás 8 for. 24 kr. vitelhez díjazásig 18 for. — 26, 24.

333 font különféle Ertésítők magyarországi tagok
száma: iratkozás 12 for. 43 kr. } — 95, 3.
bélyeg 6 for. 25 kr. }
bérmunkadíj 76 for. 35 kr. }

480 font Szótár:
iratkozás 22 for. }
bélyeg 2 for. 15 kr. } — 84, 28
bérmunkadíj 60 for. 13 kr. }

232, —

1864. május 1. napjától 1865. április 30. napjáig bejövő
kereskedői leve így áll az eladott könyvekről való kamatás:

Bejött eladott könyvek: 1391 for. 64 kr.
30% díj levonva, vagyis 417 for. 50 kr.

---

marad 974 for. 14 kr.

10% külön díj hasonlóan levonva = 97 for. 41 kr.

---

marad befizetendő: 876 for. 73 kr.

Pest, 1866. máj. 23.

Takár János

A.

3

66

Egy pár adat

arra nézve, hogy Grüner úr az akadémiai könyvkeselésre
"kellő" figyelmet nem fordít.

1. 1865. április 30. Lipóczy Áron úr Egerből Pestre jöve,
„Könyvtári Jelelőzet” című munkájából (Akad. Évkönyv
XI. köt. 3-dik dar.) 50 példányt kívánt. Grüner úr először
azt mondta, hogy az a könyv még nem jelent meg, s ők arról
semmit sem tudnak. Hosszas tudakozódás után végre a nyomda-
ban, végre a könyvtárnál, hol a könyvek — mind a két helyen —
csakugyan említhetők: Grüner úr kereséshoz fogott, s csakhamar
kiderült egy jegyzékéből, hogy ő ebből a könyvből 400 befű-
zőt példányt már 1865. január havában kapott, — melyek a —
Zauban szem elől egészen el — más könyvek alá voltak rakottak. Tanu-
lhat erre nézve maga Lipóczy úr. É szerint a könyv annak ide-
jében sem kiderült, sem az albizonyítványokból széthullva
nem volt, s ez incidens nélkül, készkívül még több ideig
lappangott volna.

2. En a folyó évi március havában több cseré-intézetnek
könyveket expedírován, azt tapasztaltam, hogy az itteni rak-
tárban már nincs elegendő számú példány a „Nemzet-ma-
gyar Zsebszótár”-ból. Küldtem tehát Grüner úrnak egy nyusz-
tát 10 vagy 12 példányról annyival inkább, mert az ő
saját jegyzékéből, — melyet 6 darab rovatban foltoztatban

a az a alatt alázatosan ide csatolok (mely jegyzékben Grüner
úr a folyó évi január havában készítette, miután a könyvtári
bizottságnak betekintés volt tudni, hogy a különféle akad. ki-
adásokból még hány példány van, hogy akkor lépést adhasson
vele

véleményt a hozzá utasított könyvtérő" folyamodások tá-
gyában), jelesen pedig a II. oldalon lássam, hogy ebből
van még náluk 115-13 és így 102 példány. Ő azonban nekem
b. a kívánt példányok helyett a b alatti érdeklődés kioldat, mely-
ben kijelenti, hogy nem küldhet fölöle, mert nincs kötött pél-
dány. Ekkor magam személyesen elmentem, a szükséges számu-
dányokat - ha bár in cruda is - késtem. Ő erre azt felelte,
hogy nagyon el van foglaltva, s nincs ideje a kívánt 10-12 pél-
dányt a csomagból kivenni, hanem küldjek utána s az egész
c. csomagot átadja. A Grüner úr c alatt ide zárt jegyzetében
azonban, melynek kíséretében a csomagot hozzám átküldte, más
nem 102, hanem 206 példány van említve, s felolvasás után
valósággal én is 206-nak találtsam.

Kivilágít ez adatból látszik is az, hogy az a alatti hat-
foliós jegyzetet hirtelen tartani nem lehet; kivilágít ma-
sodszor az, hogy Grüner úr azt mondta hogy az Akadémia köny-
veit magukhoz szállíttatták (ezelőtt 5 vagy 6 évvel) még nem ves-
tek maguknak időt, hogy azokat felolvassák, s hogy e szerint
jelenleg senki nem tudja, hogy az Akadémiának egyik vagy
másik műből hány példánya van; kivilágít harmadszor,
hogy Grüner úrnak nincs arra gondolja, hogy befűzött példányok
minden műből mindenkor legyenek, s hogy e szerint például
a „Német magyar szótár”-ból, ha azt valaki megvétel vé-
gett kereste volna, el nem adhatott volna egy példányt is.

3. Grüner úr azt a tulságig csekély s az Akadémia könyvtéré-
sével semmi arányban nem álló 876 forintot is két ízben fizette
be a pénztárba, az egyik felét a múlt év június vagy július ha-
vában, a másik felét pedig október havában. Meg fogja ezt mu-
tatni a k. Főh. Lőrincz úr pénztári naplója.

Pest, 1866, május 23.

Takács István &

B.
3

66

A statisztikai bizottság véleményes jelentése

Dr. Atkának Szilárd községi orvos e című

értékezéséről: Jászfényszaru mezőváros éghajlati
és statisztikai leírása 1865-diki évben.

Dr. Atkának Szilárd községi orvos értékezése, melyet a T. Akadémia a stat. bizottsághoz véleményadás végett áttett, két részből áll; az első részben t. i. Jászfényszaru éghajlati viszonyai tárgyaltatnak az 1865-ben tett meteorológiai észlelések alapján, & arról csak a természettudományi bizottság adhat illetékes bírálatot, miért is a stat. bizottság már vissza, szolgáltatva a T. Akademiának. A második részben Jászfényszaru városának statisztikai leírása foglaltatik. Erről szerencsém van a statisztikai bizottság következő véleményes jelentését a T. Akadémia elé terjesztetni:

Jászfényszaru statisztikai leírása oly érdekes, kimerítő s a mezőváros összes társadalmi viszonyait részletesen kimutató dolgozat, hogy az csakugyan érdemes arra, hogy a Statisztikai és Nemzetgazdasági Közleményekbe felvéessék, mert feltesszük, hogy szerző az adatokat hiteles forrásokból merítette. Kivánatos, hogy a többi jársági községek is hasonló részletességgel és akaratossággal irassanak le, mert efféle részletes kimutatások érezhető haszont nyújtának & egyszerű példányul szolgálhatnak másoknak, kik kívánják egyéb vidékeik is hasonló statisztikai leírások által ismertetni kívánnák. Feltéve tehát, hogy Atkának Szilárd úr képes ~~magának~~ hiteles forrásokból a többi jársági községekről is oly részletes és kimerítő adatokat ~~összeállítani~~ ^{összeállítani} mint Jászfényszaruról, ~~hogy~~ a bizottság indítványozza, ^{a T. Akademiának,} szólítsa fel őt, hogy ajánlkozásához képest munkálkodását

a Farszág többi községeire is kiterjessze s a minél hitelesebb forrás,
sokból gyűjtendő adatokat, úgy mint farszényszámlát nézve stb., kellőleg
feldolgozván, statisztikai ismertetéseit a Statisztikai és Nemzeti
dasági Közlemények számára a T. Akademiának beküldeni szíves
kedjék.

Buda 1866. jun. 15-én

R. T. T. Akadémia

aláírtos helyén

Hunfalvy János

Mint a stat. bizottság jegyzője.

Udvarhelyi 18. 1866

A stat. bizottság véleményes je-
lentése Gáspáryszarú statikai
leírásáról.

944
1866

T. T. Akadémia!

A statisztikai bizottság részéről szeretném van a T. Akademiának bejelenteni, hogy az az „egyesült thüringiai államok statisztikai hivatalával” (Statistisches Bureau der vereinigten thüringischen Staaten zu Jena) cseréviszonyba állott és egyúttal a T. Akademiát felkérni, hogy a bizottságnak az említett statisztikai hivattal való cseréviszony folytatásának célzó határozatát jóváhagyni méltóztassék.

Buda 1866 jun. 15

A T. T. Akadémia

aláíratos szolgálja

Stumpfey János

kint a stat. bizottság jegyzője.

945
1866

Udeme ülesben jün 18. 1866,

A statisztikai bizottság beadványa
a T. T. Akademiához.

Kivonat

a' Nyelvtudományi Bizottság folyó ~~es~~ hó
22-ken tartott ülésének

Jegyzőkönyvéből.

2.) Jelöltasszony Mátys Florián akadémiai tag-
nak abbéli kérése, hogy szándékozván
a' hajdan Magyar, Székely, Kün, Besenyő ne-
vezet alatt ismert népcsalád mai maradványai
nyelvét, lakhelyét, olyképen tanulmányozni,
hogy a' két hon térképén is mai magyar nyelv
ágai, tájszólamai vidékekre osztva, állíttassanak
elő; szándékozván tovább ezen tanulmányo-
zási utazás alkalmával a' köz- és magán-levél-
típusban őrzött árpádkori okmányokat diplo-
matikai összehasonlítás végett megtekinteni:
arra kéri a' Nyelvtudományi Bizottságot, és
közöljön szívesen az akadémiai M. Elnökség
sól ajánló-levélét, melyre a' közhatalóságoknál
és a' levéltárak őrőjeinél hivatkörbessék.

A' Bizottság így lévén meg-
győződve, minép Mátys Florián
lt. eddigi dolgozatai által elég-
gő bebizonyította, hogy a' tájnyel-
vűk kikutatására s jellemző
tulajdonságain észlelésére ke-
lyen el van készülve; azt is
tudván a' Bizottság, hogy az
árpádkori okmányoknál, melyek

946

1866

tudományi célból való újabb
összehasonlítása nemcsak hasznos,
hanem vizsgálataink sikererősítése,
re nagyon sürgetős is: örömmel
teljesíti folyamodónak kívánsá-
gát, s ezentel felbírálja a Lint.
Akadémia szakosztályát, méltór-
sáttal a méltóságos akad. El-
nökséget kettőre megkérni,

először arra, hogy kegyesha-
jék Mihály Flórián kiegészítse
a Magyar- és Erdélyi törvény-
hatóságainak s a levéltárak ör-
vénak brili ajándó-levelet ad-
ni, hogy tagtársunk meadtól
könnyebben s akadály nélkül jár-
hasson el szép tervre végrehajtá-
sában;

másodszor arra is, hogy o-
a méltós. Elnökség, a Tárnokmes-
ter B Nagyméltóságától is hason-
ló ajándó-levelet eszközöljön Mi-
hály Flórián kiegészít.

3.) Minthogy Kass József elhárulásával a bírósági üte,
schben kérvények száma megfogyott,

a bíróság, új tagjának Mi-
hály Flórián akad. Abagot a-
jándja, s kéri a Lint. Akadémia
szakosztályát, méltósáttal
Mihály Flórián urat a Nyel-
tudományi bíróság tagjává
kinevezni.

Legyetek:
Hunfalvy Gál.

Armenia jun. 25. n. l. k. a.
1860.

Kivonat

Nyelvtudományi Bizott-
ság

felj. k. 22. ki tartott
ülésének

Fegyverkönyvöl.

Ugyanazok.

Judítván.

Kéréssek meg az Akadémia által a N. M. M. K.
Helytartótanács, a felső magyarországi megyékben 1866
Június 9. d. u. 5 órakor láttatott tűresmeteor
érdekében Szepes^{Abonyi} Város Zemplén és Ung megyék
hatóságait felorolítani: azon körzetekben, melyek
határa föltűt vonult el a tűnemeny, a jelentanuk
valómaíait jegyzőkönyvileg felvéteni, s különösen
a kérdéseket tünni ki.

1. Látták-e a tűresmeteort, és milyen alakú volt?
  2. Milyen irányban haladt (micsoda felir felé)?
  3. Hallották-e dörgést s milyent?
  4. A dörgés után látták-e valamit becsni?
  5. Milyen idő volt akkor tiszta éj, vagy borús?
- Ezen adatok nyomon meghatározható lesz a terület,
melyen láttatott, s meggyát az irány s a t.

Pest június 25 1866

Szabó József c. ts
akadémiai tag.

JH7
1866

W. J. G. R. R.

Az "Archaeologiai Közlemények"
VI kötet I. füzetének
ismertetése.

Füzet

Azon ritka építmények közé, melyek
koruk jellege megtartása mellett, még éppen
fennmaradtak napjainkig, tartozik a Borsod
megyei nyugati határán fekvő Apátfalvi
cisterciensi rendű apátság temploma, melynek
leírását Igolyi Sándor úr nagybecsű egyet-
seírásban nyújtja. De ne ijedjen vissza senki egy
középkori szigorú szerzetes eme fennmaradt
eredetjéről egyhangúval sőt, szíves ismertetésétől,
melyben az olvasó, nemcsak adataihoz, az apá-
tás gyűjteményéhez, és talán egyes szerzetes-
ekről gyűjtésénél ismét alig remél valamin többet.
Később adatot találunk: Csakúgy, mert a kő-
kép helyett, egy egyszerű kőkép előtt fogja ma-
gát látni, melyen a főpénztárnok álló ké-
pével elhelyezve, a néző magának az emléke-
reket visszahelyezheti, és azt minden sajátjával
val megismerheti.

Az első fejezet a templomról megvívja, és
a leírásnál vélekedni ön képei keréjén elérik,
annak palotái latinul és németül elnevezve.
Továbbképezik a Kőrös, Déli-Három-Főútról
nevezett Apátfalvi alapítvány, melynek főcélja
lehetett a meg a pozsonyihoz ragaszkodás ta-
nos megőrzése. Előállítását, és számos ide-
zetekkel be van bizonyítva azon szerves össze-
fűgés, mely az anyakolostorhoz közt Francia-
országban és a magyarországi cisterciensi kolostorok
között létezik, és melynek kikutatására még sok
olmány kiegészítve Franciaország levelezésében.
Ezen remek esztétikus előadás után, az apátság
gazdálkodását, a vidékre való befolyását,
főleg a gazdaságot és kertészet előmozdításában,
a pompákkal való bírálatát miatti példaként,
Lajos királyunk a perzsa telepítvény iránti
kegyességére. — Aztán, mikor a világiak egy-
általánosan világiak a perzsa telepítvény bi-
rálatát mint, az Apátfalvi monostor sem marad-
hatott ezen kegyességéből érintetlenül; tanuljuk
a szöveg perzsa felírásait, a sajátos módon,
melyből a bírálat való jogukat önmaguknak, —

A XV század vége felé a XV sz. elején
apátjainak elvise a magyar király, Miklós
apátja, mint pápi bíró, a pápa által
szász birtokukon kifizetett a földművelés
mely Eger vidékénél egyik fő jövedelmi for-
rás. Kérdőit a gerjesztésnek
világi papok, sőt világi főurak is
átutazták, melyek között a gerjesztés
nagy felelőssége, és itt is egy dolog
vagy. A helyi apátok főként az egyházi
birtokok, melyek itt, egy végre csak össze-
es az egyházi birtokok birtokai voltak.

Mind ezen érdekes fejtegetés mellett
munkát idejüketől, állatkultúrát, és
24 a 13 század a XV sz. kezdetéig
eredeti, s manyokból merítve, melyek
igen kevés adalék a leírások mellett.
Ez utóbbiakat állítva össze érdekes az apátok
szorgatát is, és azt látni, hogy ismeretlen egyen-
nel foglalkoztak. Eddig a történelmi apa-

A VI sz. században királyoktól nagy a
fennálló templom építkezési része, sőt a birtokokon
a vállalkozást általában építkezéssel, és a szent
terület szigorú sajátosságával. Ezen rész megeléged-
tette a járatosságot, és a helyi nemek
vezetése, melyek e becses munkát átvetették
és egyes kisútványok díszítését végezték el.

Ez által az apátok munkája monográfia
be kerülve, de a munkának megoldása
és munkájuk kiegészítése e becses munkát, építkezési
aranyával, melyek a városi templomok a
templomok összehasonlításán, az értékesítés, hogy
ez időtárból a régi és történeti és értékesítés
aranyát mind inkább károsabb és nagyobb
aranyokra változtatva. Ezen igazság bizonyos-
sága nem csak az általános munkálatok, de
nem a kis templomok általánosság, a városok, és
kapcsolatokat, és így, hogy így a gyakorlati. A parlamenti
rejt az elméleti általánosság általánosság
erőteljesen.

A második cikk Rupp János
névű és "Budánár és környékének hely-
iati viszonyai a Középroban" című,
elérkezésénél T. V. és V. kötetét
foglalja magában.

Rupp az előzőt nem csak azért felelt
eredes, mert egy ember-élet bősége fölött
olyan kútfők kutatóan lát, melyekhez a
földi világban csak kútfelken és földnyire
csak rövid ideig (bőve felelt); hanem leírta
azt, mert kemmi belátás, kemmi tudomány
pörkönyvet nem bírja arra, hogy a föld
szület magának tegye, vagy valon kívül
mások által, sőt, megrendő utasításain
mások beavatkozására. Rupp az előzőt
földi és tanulmányozta azt, mit e rövid
életről, sőt, tanulmányozta, és a kén
meggyőződés, és a valódi tudás igazság-
hirdető, az, mikor tanulmányozta tudomány
segítségével jutott.

A ki a buda váról, annak egyen
 kúrnosb építmenyairól, a kúrnosb nevezetke-
 zésről alapos tudomán kívül magának feresen;
 olvasa egy cirkuszis, első rést. Itten
 a Wit Kúrnosy O-Buda Kórnamerésoráról
 adna az általános bevezetést, a régi királyi váról, Iso
 Lajos Király váról a buda-nyilali dombon,
 Ny-és Nagy Budaól; sz. tétel jurestvájáról
 es több kórnosról cirkuszis sz. következetes =,
 kúrnosb forgalommal kapcsolatos modortan,
 hogy a régebbes valótan kúrnosb sz. fogja
 e cirkuszis kéztől kénn; hogy egyen kúrnosb
 ne legyen.

És, vil. ex. 18: S-Budánál legrözelebb.
Körmöket, ha lehetséges, tárgyi mint, és
előbbinél meg sokkal nagyobb. Itt is bevezet-
ként áll az általános ábraként, majd
S. János faluán (Ujlat), majd a kereszt
Barátos monostorhoz, és a fehér Maria kimeres
kaplomaéhoz, majd a
S. Lőrinczhez csatolt kereszt kőrodához, végre
a Dunai folyóhoz, és egy közt a Magyar
folyóhoz is elvezet beemmel a Dunai 120, mint
Széket a legújabb ^{konstanci} a törökök pusztításaitól
híven ismeretlen, közl. adatokkal hitelesítve.

Adja az egy nagy Russ úr, a felkínálatos,
a búrso kutató és perencsés nő gasdag tirától
a kőn mivelleg főzöket a főzöket, az
eddig nem elég, mit a kőfőzöket ismételtet,
kefőzöket, és irodalmat igen bőséges munkájával
szaporíthatja.

A két nevezet, önkéntes~~en~~, mint elhunytak
adatok, közt: szerkeztől a magyar régészeti
Könyvtár. A 793-ig fentől a 843-ig azaz a
officálisan találjuk a helyet bevezetése mint
az, mi hazánk területén a és a legutóbbi
vannak, a és pedig a fentől folytatás a.
járás, stb. levezetése közt tudományra jutott.
A nagyon csekély községek, legfeljebb a
vél elvöljével meg esik a sírövek feliratai,
mint a és történelmi egy egészen elhagyott
lek. E közt nagyfokúban találhatók, és 1390-ig egészen
1397-ig ^{erővel} ~~találhatók~~.

Hogy ezen könyvtár mint a magyar régészeti
re alaj, mivel gazdagabb és mind hírebbé
szükség, hogy a magyar intelligenciát ne legyen
saját, és hogy minden egyes közt az archológiai bizott-
ságnak bejelentését. - A fentől tartományok régészeti
készen a saját. Először tanácsot ad, hogy mindenható
saját központnak felt. közzé a közt, és hogy bizott-
ságnak, barmily csekély pénzesi erővel dolgozhatik, és
kei nem egészen az erővel támogatás felirát,
mint ezt tudományosságunk szent érdekén vármunka
lehet, meg is mind másként nagyobb kiterjedésű
nem kell másképp, mint könyvtár és a museumi
archológiai jegyzőkönyv által bizonyítani.

Az, Adatok a magyar régészeti tudományhoz
figyelemmel kiterjed mind az, mi hazánknak a
ezen rapulagok, vagy helyek, jelenen meg
hazánkat érinti. Meg tovább, alig egykét helyre
kijelöl a bizott, melynek kiterjedését figyelem
a tudományunk történelmi szempontjait illő
dese és vizsgálata.

Az egészen bevezeti az archológiai Bizottmány
jegyzőkönyveitől egy rövid kötet, mely a
nagyobb Közösség elé terjeszti a Bizottmány
munkálkodásának azon részét, mely a
felirát közt a nagyobb és közönséges és
történelmi a képet világosítja.

Pest 1866. Jul. 8-án

Rómer Flóris
az Archológiai Bizottmány
elődíró és szerkesztője.

948
1866

A M. tudom. Akadémia
Math. s Természettud. állandó bizottsága
az 1866 Febr. 7. tartott v. havi ülésén
elhatározta a Math. s természettudományi
osztály megkeresni, hogy miképpen a
fizikai s vegytani gyakorlatban szereplő
tanárokat az állandó bizottság új tagjainak
Dr. Than Károly l. t. helyben hagyja
munkásságukért.

Mely végre is van pereműs, a Tisztelt Osztály
előhívni s kérésüket Kérem.

Pest July 16. 1866

Leabí József
előadó

949
1866

Udeme jul. 26. 1866
Pile'ben.

A math. s terméskend.
bróttóság

a math. s terméskend.
Östalyhoz.

bejárnak nyírvai
 A hűbe 5 nappal meghosszabbítottam.
 erre itt alatta lenne egy félpen a keresztet
 megtenni. Milyen a M. 7. szűz levelet
 nagyon keveset a Langens fikt. egyet
 nap alatt Milefnek mentve, azutáni kelet
 ligonyai emelkedni fog, egyet a mai bors
 a Mademia fiamán élve mitet. és
 az utat fiamán is. - mely egyetben Lukais
 most ide hívom. egyetben intgeti dolgot
 meg is. Hisz lenne egy alkalmas elfoglal
 tani.

egy edényi ft. köteteket 56 ábrak.

950
 Heis 26 J. 866. / 1866

Tekintetbe Tott Lönny M. 7.

Mademia Püztörök Urak.

Milyen tegnap, a fiktet ementet
 köteteket 65 is felmentek. hofra
 elmarra az alkalmas Mademia M.
 Bank hűz, a kezesit lön letittem
 iszt fiktet köteteket eladása avat eke.
 Keztem, azutáni 5 fiktet 93.400 ft. szűz
 értéke meg, melyből 16.550 ft. edényi
 e fiktet nagyon f. t. k. 86.850 ft.
 ennek kiváratásánál, is eladójánál nem 65 al.

a legkedvezőbb árakat fizet, megfizet.
A rajta lévő előzetes ki fizetés, is a meg-
maradt pengő M. Schnapper Bankhoz
térül. Minthet egyidejűleg megfizetés adtam
Zálog levélek vásárlás. Pénz 72 is adtam
nem lehet kapni, és az adtam is. Schnapper
nek megfizettem, hogy az a pengő ennyi,
melyet mostanában kapunk minden
mire az akadémia pengőitől
zálog levélek a pénzával együtt.

A mostani kedvű árakat most
is lenne a Pénz eljegyzés papírok

kiadásai, felhozni is eladni. És ennyi
az akadémia Elvett Urak tegnap után.
Attól is, hogy lenne hogy megfizetnék ennyi
a M. Földhitelintézet pengőitől
szükség esetén Lukács pengőitől
ide felhozhatná, vagy villára kéne
a M. F. intézetét annyi pengő felvenni.
Ez információkat tudatgató, egyéni
vélemények az: hogy de hosszú az az
papírok eladni, - mint a zálog levélek
Lukács kamatigát adnak, a nemzeti kölcsön
kötvényeket eladni pengő fűző fűző.

Ad 950
1866

emlékezős agybat elnem adatom. miton,
egyenél nem helyesülhet az, hogy agybat
Mammatat ne veszítsük. Itt azonban 59 ne
emlékezős eljegyzést megkötött.

De nem frissen kért egy levelem

Intézkedés Elvűk az ő helyesfajánál agybat
Működés. Ennek tegnap után

De nem meggyőző meg itt mammatat,
legyen kétszáz agybat, hogy ha lehet valamit
egy emlekezős indoklás tevése.

1866

at. József
Szigetvári
akad. elnök.